अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

बुद्धभुमी नगरपालिका
कपिलवस्तु

आर्थिक वर्ष २०७९/८०

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
काठमाडौं, नेपाल

अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

बुद्धभुमी नगरपालिका
कपिलवस्तु

आर्थिक वर्ष २०७९/८०

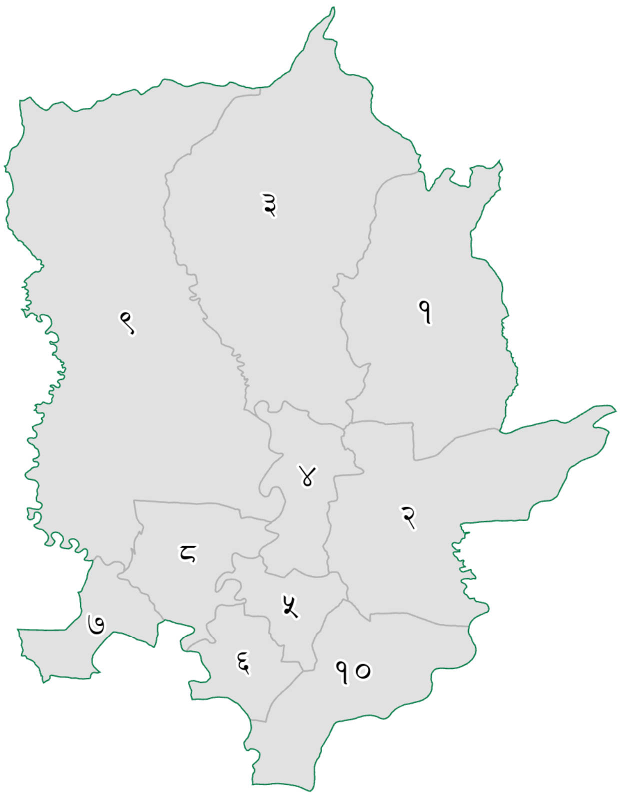

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
काठमाडौं, नेपाल

अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

बुद्धभुमी नगरपालिका

कपिलवस्तु

आर्थिक वर्ष २०७९/८०

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
काठमाडौं, नेपाल

दूरदृष्टि (VISION)

जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा प्रवर्द्धन गर्ने विश्वसनीय संस्था

(Be Credible Institution in Promoting Accountability, Transparency and Integrity)

गन्तव्य (MISSION)

राष्ट्रलाई स्वतन्त्र एवं गुणस्तरीय लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने

(Provide independent and Quality Audit Service to the Nation)

मूल्य मान्यता (Core Values)

निष्ठा	*(Integrity)*
स्वतन्त्रता	*(Independence)*
व्यावसायिकता	*(Professionalism)*
पारदर्शिता	*(Transparency)*
जवाफदेहिता	*(Accountability)*

महालेखापरीक्षकको भनाइ

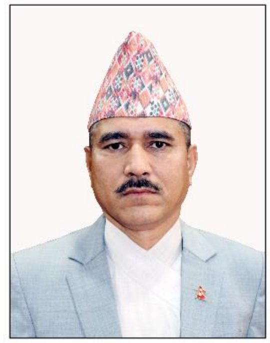

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको लेखा कानुन बमोजिम नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्य समेतको विचार गरी महालेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण हुने व्यवस्था छ। त्यसैगरी लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २० को उपदफा २ मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक स्थानीय तहको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षण गर्दा नेपाल सरकारी लेखापरीक्षणमान, लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र स्थानीय तहसँग सम्बन्धित ऐन, नियमलाई आधार लिईएको छ । यस स्थानीय तहको २०७९/८० को लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा उल्लेख गरी प्रारम्भिक प्रतिवेदन जारी गरिएकोमा सो उपर प्राप्त प्रतिक्रिया समेत विचार गरी राय सहितको प्रतिवेदन जारी गरिएको छ ।

वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानुनको परिपालना, बजेट तथा योजना तर्जुमा एवं कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद व्यवस्थापन, सार्वजनिक सेवा प्रवाह, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली, आन्तरिक आय परिचालन, जनशक्ति व्यवस्थापन, जिम्मेवारी एवं जवाफदेहिता लगायतका विषयहरूको अध्ययन, विश्लेषण तथा मूल्याङ्कन गर्नुका साथै स्रोत साधनको प्राप्ति, उपयोग एवं परिचालन सन्दर्भमा मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारिता समेतलाई दृष्टिगत गर्दै कार्यान्वयनयोग्य सुझाव प्रदान गरी सुशासन कायम गर्न सहयोग गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ । समय, जनशक्ति, स्रोतको उपलब्धता लगायतका सीमा रहेता पनि स्थानीय तह सम्म नै उपस्थित भई लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्ने नीति लिइएको छ।यसै गरी लेखापरीक्षणको क्रममा स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा जिम्मेवार कर्मचारीहरूसँग लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा उपर छलफल गरिएको छ।

यस वर्ष स्थानीय तहको लेखापरीक्षणबाट कार्यसम्पादनका लागि आवश्यक पर्ने कतिपय कानुन निर्माण हुन बाँकी रहेको, कानुनको पूर्ण परिपालना हुन नसकेको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, आन्तरिक आय न्यून रहेको, प्रशासनिक तथा अनुत्पादक खर्चमा वृद्धि हुँदै गएको, एउटै योजना समेत टुक्र्याई कार्य गर्ने गरेको, वर्षान्तको खर्च उच्च रहेको, निर्माणको सुनिश्चितता नभएका आयोजनाहरुको समेत परामर्शदाताद्वारा विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार गरी खर्च गरेको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरू समेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, जनशक्ति व्यवस्थापन हुन नसक्दा सेवा प्रवाह प्रभावकारी हुन नसकेको, स्वीकृत दरबन्दी बेगरका कर्मचारी समेत नियुक्ति गरेको, आन्तरिक नियन्त्रण र लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदनमा सुधार गर्नु पर्ने देखिएको, सार्वजनिक सम्पत्ति संरक्षण र उपयोग प्रभावकारी रुपमा हुन नसकेको, स्थानीय तहमा लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपर छलफल र बेरुजु फस्यौंट सम्बन्धी स्पष्ट कार्यविधि तर्जुमा गर्न बाँकी रहेको जस्ता व्यहोरा देखिएका छन्। त्यस स्थानीय तहसँग सम्बन्धित व्यहोरा सहितको राय संलग्न गरिएको छ।एकै प्रकृतिका व्यहोराहरू वर्षेनी दोहोरिने गरेकोले वित्तीय अनुशासनमा अपेक्षित रुपमा सुधार हुन सकेको छैन ।अतः लेखापरीक्षणबाट औंल्याएका ब्यहोराहरू उपर आवश्यक कारबाही गरी वित्तीय अनुशासन कायम गर्नुका साथै सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन त्यस स्थानीय तहबाट थप पहल कदमी हुने विश्वास लिएको छु ।

अन्तमा, स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुऱ्याउने स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा कर्मचारीप्रति आभार व्यक्त गर्दछु।साथै लेखापरीक्षण कार्यमा संलग्न यस कार्यालयका कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादनको लागि विशेष धन्यवाद व्यक्त गर्दछु ।

(तोयम राया)

२०८१ जेष्ठ **महालेखापरीक्षक**

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
अनामनगर/बबरमहल, काठमाडौं, नेपाल

प्रादेशिक लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय
लुम्बिनी प्रदेश

मितिः२०८१।२।११

प.सं. २०८०।८१

च.नं. २७

विषयः **लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।**

श्री प्रमुख ज्यू ,

बुद्धभुमी नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय,

कपिलबस्तु ।

१. **कैफियत सहितको राय** – हामीले यसपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को प्राप्ती र भुक्तानीको विवरण, त्यससँग सम्बन्धित अनुसूची तथा अन्य विवरणको लेखापरीक्षण गरेका छौं ।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक पेस भएको २०८० आषाढ ३१ मा समाप्त भएको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को प्राप्ती र भुक्तानीको विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अनुसूची तथा अन्य विवरण समावेश भएको वित्तीय प्रतिवेदनले यस पालिकाको वित्तीय कारोबार र प्रतिवेदनसँग सम्बन्धित प्रचलित कानुन बमोजिम सारभूतरूपमा सही तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ।

२. **कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार**

२.१. पालिकाले अन्तरसरकारी अख्तियारी, आन्तरिक आय तथा विविध कोष लगायतको वित्तीय विवरण महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामानको ढाँचा पूर्ण रुपमा प्रयोग गरेर तयार गरेको छैन ।

२.२. लेखापरीक्षणबाट रू.१ करोड ६७ लाख ८३ हजार बेरुजू देखिएको छ । सो सम्बन्धमा रु २ लाख ६ हजारको प्रतिक्रिया प्राप्त भएकोमा सो उपर कारबाही भई बाँकी बेरुजु असुल गर्नुपर्ने रू ६लाख ८३ हजार, प्रमाण कागजात पेस गर्नुपर्ने रू.१६ लाख ८५ हजार, नियमित गर्नुपर्ने रु.१ करोड १८ लाख २० हजार र पेश्की बाँकी रु.२३ लाख ८८ हजार समेत रु १ करोड ६५ लाख ७७ हजार रहेको छ ।पालिकाको गतवर्ष सम्म रु.१७ करोड १४ लाख ९ हजार बेरुजू बाँकी रहेकोमा हालसम्मको अद्यावधिक बेरुजू रु.१८ करोड ७९ लाख १५ हजार रहेको छ **।पालिकाको बेरुजु वर्गीकरण, अद्यावधिक बेरुजु स्थिति र बेरुजु सम्परीक्षणको व्यहोरा यसैसाथ संलग्न छ ।**

हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेका नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मान, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम गरिएको छ । वित्तीय प्रतिवेदन तयार गर्ने पालिकासँग हामी स्वतन्त्र छौं। त्यसका लागि प्रचलित कानुन र स्वीकृत आचारसंहिता अनुसार हामीले कार्य गरेका छौं ।लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरू हाम्रो राय व्यक्त गर्ने आधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा हामी विश्वस्त छौं।

३. **अन्य व्यहोरा -** ऐन नियमको परिपालना, आन्तरिक नियन्त्रण व्यवस्था, सम्पत्तिको संरक्षण, स्रोत साधनको प्राप्ति र उपयोग, बजेट व्यवस्थापन र राजस्व संकलन, सार्वजनिक खरिद व्यवस्थापन, कार्यक्रम स्वीकृति एवं कार्यान्वयन, उपभोक्ता समितिलाई अनुदान वितरण तथा अनुगमन र सेवा प्रवाहलगायतका विषयमा सुधार गर्नुपर्ने देखिएका छन् ।

४. **वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन तथा पदाधिकारीको जिम्मेवारी -** नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान (नगदमा आधारित) बमोजिम आर्थिक कारोवारको सही र यथार्थ अवस्था चित्रण हुने गरी एकीकृत वित्तीय विवरण तयार गर्ने तथा गल्ती (Fraud) वा त्रुटिका कारणबाट वित्तीय विवरण सारभूत रुपमा गलत आँकडा रहित स्वरुपमा बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागु गर्ने जिम्मेवारी पालिकाको व्यवस्थापनमा रहेको छ । पालिकाका प्रमुख/अध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वित्तीय प्रतिवेदन प्रकृयाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार हुनेछन् ।

५. **वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण उपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी -** वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा गल्ती (Fraud) वा त्रुटिका कारण सारभूत रुपमा गलत आँकडा रहित रहेको छ भनी यथोचित आश्वस्तता प्राप्त गरी राय सहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो ।लेखापरीक्षणमा यथोचित आश्वस्तताले उच्च स्तरको आश्वस्तता प्रदान गरेको हुन्छ । लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मान, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम लेखापरीक्षण कार्य सम्पादन गरेको अवस्थामा समेत आन्तरिक नियन्त्रण र वित्तीय प्रतिवेदनको प्रकृति, लेखापरीक्षणका विधि तथा लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न लागेको समय जस्ता लेखापरीक्षणका अन्तरनिहित सीमाहरुका कारण वित्तीय विवरण वा आर्थिक कारोवारमा भएका सबै प्रकारका गल्ती (Fraud) वा त्रुटि पत्ता लाग्न सक्ने निश्चितता हुदैन । वित्तीय विवरणका उपयोगकर्ताले सामान्यतया गर्ने आर्थिक निर्णयमा फरक पार्ने अवस्था देखिएका गल्ती (Fraud) वा त्रुटिका एक वा समग्र सूचनालाई सारभूत रुपमा गलत आँकडा मानिएको छ ।

(घनश्याम पराजुली)

नायब महालेखापरीक्षक

बुद्धभुमी नगरपालिका,

कपिलबस्तु जिल्ला,

१. चालु वर्ष २०७९।८० को बेरुजु

बेरुजु वर्गीकरण (विनियोजन, राजस्व, धरौटी र अन्य कारोबार)

(रु. हजारमा)

प्रारम्भिक बेरुजु			प्रतिक्रियाबाट फस्यौंट			बाँकी बेरुजु			बेरुजु						
									असुल गर्नु पर्ने	नियमित गर्नुपर्ने					पेस्की
दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	असुल गर्नु पर्ने	अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा	पेस्की
सैद्धान्तिक	लगती		सैद्धान्तिक	लगती		सैद्धान्तिक	लगती								
८५	२१	१६७८३	०	४	२०६	८५	१७	१६५७७	६८३	११८२०	१६८५	०	०	१३५०६	२३८८

२. अद्यावधिक बेरुजु स्थिति (२०७९।८० सम्मको)

(रु. हजारमा)

जिल्ला	गत वर्ष सम्मको बाँकी	समायोजन	यो वर्ष फस्यौंट	बाँकी बेरुजु	यो वर्ष सम्परीक्षणबाट कायम बेरुजु	यो वर्षको बेरुजु	कुल बेरुजु बाँकी
कपिलबस्तु	१७१४०९	०	७१	१७१३३८	०	१६५७७	१८७९१५

३. बेरुजु सम्परीक्षणको विवरण

क्र. सं	आर्थिक वर्ष	बेरुजुको दफा	छोटकरी व्यहोरा	सम्परीक्षण भएको रकम
	२०७९।८० (चालु वर्षको)	३९.१	असुल	१०७४७३
		३९.२	असुल	३८७५०
		४०.४	असुल	५९६७३
	चालु वर्षको जम्मा			२०५८९६
	गत विगत वर्षतर्फको			
	२०७७।७८ र २०७८।७९			७१२०७
	कुल जम्मा			२७७१०३

पालिकाको अन्तिम लेखापरीक्षणको विवरण तल उल्लेख गरिएको छ ।

परिचय

(क) कार्यालय परिचय :- स्थानीय नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय शासन पद्धतिलाई सुदृढ गरी स्थानीय तहमा विधायिकी, कार्यकारीणी र न्यायिक अभ्यासलाई संस्थागत गर्न स्थानीय सरकारको संचालन गर्ने उद्देश्यले यस पालिकाको स्थापना भएको हो। स्थानीय सरकारले संचालन गर्ने कार्यमा सहकारिता, सह–अस्तित्व र समन्वयलाई प्रवर्द्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नु यस बुद्धभूमि नगरपालिकाको उद्देश्य रहेको छ । यस पालिका अन्तर्गत १० वडा, ३६६.६७ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफल तथा ७६५०७ जनसंख्या रहेको छ ।

(ख) लेखापरीक्षणको उद्देश्य :- लेखापरीक्षण गरिने निकायको वित्तीय विवरण तथा कारोबारको परीक्षण गरी उचित आश्वस्तता (Reasonable Assurance) प्रदान गर्नु वित्तीय लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो । यस कार्यालयको आर्थिक वर्ष २०७९।८० को सबै प्रकारका आर्थिक कारोबारको परीक्षण एवं प्रचलित कानूनको परिपालनाको मूल्याङ्कन गरी प्रतिवेदन गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हुनेछ।

(ग) लेखापरीक्षणको क्षेत्र र अवधि :- यस कार्यालयको विनियोजन, राजश्व, धरौटी, कोष तथा अन्य आय-व्यय, मौज्दात हिसाब, आर्थिक व्यवस्थापन, कार्यक्रम सञ्चालन, जिन्सी व्यवस्थापन, जनशक्ति व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाह लगायत आर्थिक वर्ष २०७९।८० मा सञ्चालित क्रियाकलापलाई लेखापरीक्षण क्षेत्रमा समावेश गरिएको छ । स्थलगत लेखापरीक्षणको अवधि २०८०।०८।२१ देखि २०८०।०८।२४ सम्म रहेको छ ।

(घ) लेखापरीक्षण विधि :- लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड तथा मार्गदर्शनमा नमूना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा कार्यालयले स्वीकृत गरेको जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण योजनाका आधारमा निकायको आन्तरिक नियन्त्रणको परीक्षण तथा विश्लेषणात्मक र विस्तृत परीक्षण विधि अवलम्वनबाट लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । लेखापरीक्षण गर्दा देखिएका व्यहोरा सम्बन्धमा कार्यालय प्रमुख तथा लेखा प्रमुख लगायतका पदाधिकारीहरूसँग छलफल सम्पन्न गरी कायम भएका व्यहोराहरू यस प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छ ।

(ङ) लेखापरीक्षणको सीमा :- लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, २०७७ तथा मार्गदर्शनमा नमूना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले नेपाल लेखापरीक्षण व्यवस्थापन प्रणाली (NAMS) अवलम्बन गरी स्वीकृत भएको जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण योजना, लेखापरीक्षण गरिएको निकायबाट पेश भएका लेखा एवं सोसँग सम्बन्धित कागजात, विवरण, लिखित प्रतिनिधित्व पत्र, लेखापरीक्षण अनुबन्ध पत्र समेतको आधारमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । आम्दानी तथा खर्चलाई नतिजासँग तुलना गरी विश्लेषण गर्नका लागि पर्याप्त भौतिक एवं स्थलगत अवलोकन गर्न समय सीमा, स्रोतको उपलब्धता, प्रमाणको प्रकृति तथा पहुँच जस्ता अन्तर्निहित जोखिमहरु सीमाको रुपमा रहेका छन् । सारभूत रूपमा उल्लेखनीय नदेखिएका व्यहोरालाई प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छैन ।

(च) आर्थिक कारोबारको स्थिति :- पालिकाको प्राप्ती भुक्तानीको विस्तृत विवरण अनुसूची -१ मा संलग्न छ ।

(छ) लेखापरीक्षणमा परीक्षण गरिएका मुख्य विषयहरु :- लेखापरीक्षण योजना अनुसार परीक्षण गरिएका विषयहरु अनुसूची – २ मा संलग्न छ ।

(ज) लेखापरीक्षणको क्रममा असुली :- लेखापरीक्षणको क्रममा निम्नानुसारको रु.६३०३७४.६८। असुल भइ दाखिला प्रमाण पेश भएको छ ।

विद्यालयकोनाम।विवरण	प्रयोजन	बैंकको नाम	दाखिला मिति	रकम

धनकौली मा.वि. धनकौली	पाठ्यपुस्तकबापतको बढी निकासा रकम दाखिला	राष्ट्रियवाणिज्य बैंक	२०८०।०९।११	८००९.४७
ने.रा.आ.वि. खैरहनिया	तलबभत्ता बातपको बढी निकासा रकम	राष्ट्रियवाणिज्य बैंक	२०८०।०९।११	२२०९७
ने.रा.आ.वि. खैरहनिया	पाठ्यपुस्तकबापतको बढी निकासा रकम दाखिला	राष्ट्रियवाणिज्य बैंक	२०८०।०९।११	३०९३.८५
मनकामना आ.वि. सेमरहना जनप्रयि आ.वि. कोहडौलिया	पाठ्यपुस्तकबापतको बढी निकासा रकम दाखिला	राष्ट्रियवाणिज्य बैंक	२०८०।०९।११ २०८०।०८।२६ २०८०।०८।२६	१७०८
जनकल्याण मा.वि. बकुलिपुर	तलबभत्ता बातपको बढी निकासा रकम	राष्ट्रियवाणिज्य बैंक	२०८०।०९।०८	५५८४६.००
जनकल्याण मा.वि. बकुलिपुर	पाठ्यपुस्तकबापतको बढी निकासा रकम दाखिला	राष्ट्रियवाणिज्य बैंक	२०८०।०९।०८	३३६२.००
ने.रा.आ.वि. रजपुर	पाठ्यपुस्तकबापतको बढी निकासा रकम दाखिला	राष्ट्रियवाणिज्य बैंक	२०८०।०८।२६	४९९६.००
आ.वि. बकडरीया	पाठ्यपुस्तकबापतको बढी निकासा रकम दाखिला	राष्ट्रियवाणिज्य बैंक	२०८०।०८।२५	५१४०.००
भृकुटी मा.वि. बुट्टी	पाठ्यपुस्तकबापतको बढी निकासा रकम दाखिला	राष्ट्रियवाणिज्य बैंक	२०८०।०९।०६	३५१३४.००
मदरसा अरबिया अहले सुन्त गौसुल ओलूम	पाठ्यपुस्तकबापतको बढी निकासा रकम दाखिला	राष्ट्रियवाणिज्य बैंक	२०८०।०९।०५	४९७९.००
मणि अम्मर टिक्कर	पाठ्यपुस्तकबापतको बढी निकासा रकम दाखिला	राष्ट्रियवाणिज्य बैंक	२०८०।०८।२६	२६३१.००
शिवशक्ति आ.वि. गोरूसि.गे	पाठ्यपुस्तकबापतको बढी निकासा रकम दाखिला	राष्ट्रियवाणिज्य बैंक	२०८०।०९।०५	८९४९.८०
जानकी आ.वि. परशुरामपुर	पाठ्यपुस्तकबापतको बढी निकासा रकम दाखिला	राष्ट्रियवाणिज्य बैंक	२०८०।०९।०५	१६५९.००

रामेश्वर आ.वि. फच्कैया	पाठ्यपुस्तकबापतको बढी निकासा रकम दाखिला	राष्ट्रियवाणिज्य बैंक	२०८०।०८।२६	२१३४.००
आ.वि. बडहरा	पाठ्यपुस्तकबापतको बढी निकासा रकम दाखिला	राष्ट्रियवाणिज्य बैंक	२०८०।०९।०५	२३८०.६०
जनकल्याण आ.वि. गेलवार	पाठ्यपुस्तकबापतको बढी निकासा रकम दाखिला	राष्ट्रियवाणिज्य बैंक	२०८०।०९।०५	१६२३.००
गबदहवा आ.वि. गबदहवा	पाठ्यपुस्तकबापतको बढी निकासा रकम दाखिला	राष्ट्रियवाणिज्य बैंक	२०८०।०९।०५	१४०६६.००
ने.रा.मा.वि. रनगाई	पाठ्यपुस्तकबापतको बढी निकासा रकम दाखिला	राष्ट्रियवाणिज्य बैंक	२०८०।०९।०४	५७१६.००
त्रिशक्ति आ.वि. बोक्टापुर	पाठ्यपुस्तकबापतको बढी निकासा रकम दाखिला	राष्ट्रियवाणिज्य बैंक	२०८०।०९।०४	७३३८.५१
आदर्श आ.वि. चँघाट	पाठ्यपुस्तकबापतको बढी निकासा रकम दाखिला	राष्ट्रियवाणिज्य बैंक	२०८०।०८।२६ २०८०।०९।०४	७४९.००
ने.रा.मा.वि. चौरी	पाठ्यपुस्तकबापतको बढी निकासा रकम दाखिला	राष्ट्रियवाणिज्य बैंक	२०८०।०८।२७	१९१९५.८४
जन ज्योति आ.वि. धमौली	पाठ्यपुस्तकबापतको बढी निकासा रकम दाखिला	राष्ट्रियवाणिज्य बैंक	२०८०।०९।०४	१८४८.००
मदरसा वहरूल ओलूम	पाठ्यपुस्तकबापतको बढी निकासा रकम दाखिला	राष्ट्रियवाणिज्य बैंक	२०८०।०८।२६	१६३४.४०
जन ज्योति आ.वि. बीरपुर	पाठ्यपुस्तकबापतको बढी निकासा रकम दाखिला	राष्ट्रियवाणिज्य बैंक	२०८०।०८।२६	३८५७.००
सरस्वती आ.वि. लोहरौला	पाठ्यपुस्तकबापतको बढी निकासा रकम दाखिला	राष्ट्रियवाणिज्य बैंक	२०८०।०८।२८	२५२१.००
सामाजिक सुरक्षा	दोहोरो र लगत कट्टामा निकासा	राष्ट्रियवाणिज्य बैंक	२०८०।०९।१९	६३८४०
सामाजिक सुरक्षा	दोहोरो र लगत कट्टामा निकासा	राष्ट्रियवाणिज्य बैंक	२०८०।०९।१९	३०४५५८.३८
सामाजिक सुरक्षा	दोहोरो र लगत कट्टामा निकासा	राष्ट्रियवाणिज्य बैंक	२०८०।०९।१९	४१३०७.८३

६३०३७४.६८

२ **प्राप्ती र भुक्तानी**

आ.व. : २०७९/८० अवधी : २०७९/०४/०१ - २०८०/०३/३१						
प्राप्ती भुक्तानी हिसाव						
विवरण	टिप्पणी	यसवर्ष रु.			गतवर्षरु.	
		बजेट	आफैलेगरेको प्राप्ति/भुक्तानी	जम्मा	आफैलेगरेको प्राप्ति/भुक्तानी	जम्मा
प्राप्ती (क+ख)		१०६१५३८२७३.१२	८२१७१९८२४.०५	८२१७१९८२४.०५	७९६६२६८५५.३७	७९६६२६८५५.३७
क. प्राप्ति (संचितकोषमा आम्दानी बाँधिने)		१०४५९३७८६३.	८०८७६६६८५.०५	८०८७६६६८५.०५	७८७२६२६८४.३७	७८७२६२६८४.३७
११००० कर	११	२०७५९६०००.	१६७३६५९०१.७१	१६७३६५९०१.७१	१९२१४५६२५.५१	१९२१४५६२५.५१
१३००० अनुदान		७०६७८९२५३.	६०८२१००३८.८	६०८२१००३८.८	५५६१४४४७६.१	५५६१४४४७६.१
संघीय सरकार	१२	६३८७१०८९०.	५५३४०१६१८.८	५५३४०१६१८.८	५१५१९७९६५.१	५१५१९७९६५.१
प्रदेश सरकार	१२	५१०८९०००.	४०९०९०५७.	४०९०९०५७.	३०४७६६७६.	३०४७६६७६.
अन्तरिक श्रोत		१३२८१८०२.	१०१९१८०२.	१०१९१८०२.	१०४६९८३५.	१०४६९८३५.
जनसहभागिता		३७०७५६१.	३७०७५६१.	३७०७५६१.	०	०
१४००० अन्य राजस्व		५४१००००० .	३३१५०१३६.५४	३३१५०१३६.५४	३७३५४४६१.७६	३७३५४४६१.७६
१५००० विविध प्राप्ति		०	४०६०८.	४०६०८.	१६१८१२१.	१६१८१२१.
३२००० वित्तीय सम्पत्ति		७७४५२६१०.	०	०	०	०

ख. अन्य प्राप्ति		१५६००४१०.१२	१२९५३१३९.	१२९५३१३९.	९३६४१७१.	९३६४१७१.
वितरण गर्न बाकी राजस्व		०	०	०	०	०
कोषहरु		१५६००४१०.१२	०	०	०	०
धरौटी		०	१२९५३१३९.	१२९५३१३९.	९३६४१७१.	९३६४१७१.
संघीय प्रदेश सरकार वा अन्य कार्यक्रम		०	०	०	०	०
भुक्तानी (ग+घ)		१०६१५३८२७३.१२	८३१२०५४३८.४३	८३१२०५४३८.४३	८०७३६३०९१.०७	८०७३६३०९१.०७
ग. भुक्तानी (सञ्चित कोषबाट)		१०४५९३७८६३.	८२४४०३२०९.६२	८२४४०३२०९.६२	८०३०४६७५१.८१	८०३०४६७५१.८१
२१००० पारिश्रमिक / सुविधा	१८	१८३३०००००.	१५६२९४९९२.६२	१५६२९४९९२.६२	२३९७१४९६७.९३	२३९७१४९६७.९३
२२००० मालसामान तथा सेवाको उपयोग	१८	१६९५००५६१.	१०९१९५२३८.	१०९१९५२३८.	१५१५८५२५६.०८	१५१५८५२५६.०८
२५००० सहायता (Subsidy)	१८	२५५६९९०००.	२३९६४२१२५.	२३९६४२१२५.	४३८५१२८८.	४३८५१२८८.
२७००० सामाजिक सुरक्षा	१८	१५२१२०००.	७६९१९७२.	७६९१९७२.	१२४७०२६७.५	१२४७०२६७.५
२८००० अन्य खर्च	१८	२४४७६१०.	११५३५३३.	११५३५३३.	९१५६५०.	९१५६५०.

३१००० गैर वित्तीय सम्पत्ती / पूँजीगत खर्च	१८	४१९७७८६९२.	३१०४२५३४९.	३१०४२५३४९.	३५४५०९३२२.३	३५४५०९३२२.३
घ. अन्य भूक्तानी		१५६००४१०.१२	६८०२२२८.८१	६८०२२२८.८१	८०७३६३०९१.०७	८०७३६३०९१.०७
कोषहरु		१५६००४१०.१२	७७४७३४.८८	७७४७३४.८८	०	०
धरौटी		०	६०२७४९३.९३	६०२७४९३.९३	४३१६३३९.२६	४३१६३३९.२६
संघीय प्रदेश सरकार वा अन्य कार्यक्रम		०	०	०	०	०
ङ. यो वर्षको बचत (न्युन)			-९४८५६१४.३८	-९४८५६१४.३८	-१०७३६२३५.७	-१०७३६२३५.७
च. गतवर्षको जिम्मेवारी रकम (अ.ल्या)			२०१८४७९०७.७६	२०१८४७९०७.७६	२००९८८१२०.९६	२००९८८१२०.९६
वर्षान्तको बाकी रकम (ङ + च)			१९२३६२२९३.३८	१९२३६२२९३.३८	१९०२५१८८५.२६	१९०२५१८८५.२६
बैंक तथा नगद बाकी	२४		१९२३६२२९३.३८	१९२३६२२९३.३८	१९०४०९४९५.२६	१९०४०९४९५.२६

३ **एकिकृत आ.वि**

सि.नं	आयतर्फ		सि.नं	व्ययतर्फ	
	विवरण	रकम		विवरण	रकम
१.	गत वर्षको जिम्मेवारी		१.	चालु खर्च	५१३९७७८६०.६२
	क. नगद		२.	पूँजीगत खर्च	३१०४२५३४९.००
	ख. बैंक	२००६४८४६०.३०	३.	वित्तीय व्यवस्था भुक्तानी	
	• संचित कोष	१७१२२८२८२.७०			
	• धरौटी	१९२९२५४३.६०			
	• विभिन्न कोष	१०१२७६३४.००			
२.	राजस्व (आन्तरिक आय)			क. ऋण भुक्तानी	
	क. आन्तरिक राजस्व	५४४४७४७३.२८		ख. ब्याज भुक्तानी	
	ख. राजस्व बाँडफाँड	१४९८१६७३३.९३		ग. अन्य भुक्तानी	
	ग. अन्य आय (जिसस)	१०१९१८०२.००	४.	लगानी	
३.	वित्तीय हस्तान्तरण संघ			ऋण लगानी	
	क. वित्तीय समानीकरण अनुदान	१७३९९२५००.००		शेयर लगानी	
	ख. सशर्त अनुदान	३५४५०६७१८.८०		अन्य लगानी	
	ग. समपूरक अनुदान	१८२०२८००.००	५.	धरौटी फिर्ता	६०२७४९३.९३
	घ. विशेष अनुदान	६६९९६००.००	६.	जनश्रमदान फिर्ता	

४.	प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान		७.	कोष तर्फको खर्च	७७४७३४.८८
	क. वित्तीय समानीकरण अनुदान	१०६३९०००.००	८.	मौज्दात	
	ख. सशर्त अनुदान	९७३७५७५.००		क. बैंक मौज्दात	१५५५९१७५८.०९
	ग. समपुरक अनुदान	१४४७६८६७.००		ख. नगद मौज्दात	
	घ. विशेष अनुदान	६०५५६१५.००	९.	शसर्त अनुदान फिर्ता	
५.	अन्तर स्थानीय तहबाट प्राप्त		१०.	शसर्त प्राप्त फिर्ता	
६.	अन्य		११.	गत बर्षको बढी अल्या	
	क. क्षेत्रीय शहरी विकास योजना		१२.	जनश्रमदान मौज्दात	
	ख. सडक बोर्ड नेपाल		१३.	धरौट मौज्दात	२६२१८१८८.६७
	ग. पर्यटन बोर्ड नेपाल		१४.	कोष खाताको मौज्दात	१०५५२३४६.६२
	घ. एन एन एस डब्लु ए		१५.	अन्तर सरकारी अख्तियारी तर्फ खर्च	३२९९४२६३६.८७
७.	विभिन्न कोषतर्फको आय	११९९४४७.५०			
८.	जनसहभागिता (नगद)				
९.	विषयगत				

	निकायबाट प्राप्त				
१०.	धरौटी आय	१२९५३१३९.००			
११.	लगानीको साँवा फिर्ता				
१२.	अन्य विविध आय				
१३.	भुक्तानी हुन बाँकी चेक				
१४.	अन्तर सरकारी अख्तियारी तर्फ	३२९९४२६३६.८७			
	जम्मा	**१३५३५१०३६८.६८**		**जम्मा**	**१३५३५१०३६८.६८**

लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु

४ **वित्तीय प्रतिवेदन**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७२ मा नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिमको आय र व्ययको वर्गीकरण तथा खर्च शीर्षक सम्बन्धी व्यवस्था अवलम्बन गर्नुपर्ने र दफा ७६(२) मा महालेखा परीक्षकबाट स्वीकृत भए बमोजिमको ढाँचामा लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ । पालिकाले २०७६।२।१९ मा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भएको सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान (NPSAS) अनुसार लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन गर्नुपर्दछ । पालिकाले उपलव्ध गराएको स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं २७२) सम्बन्धमा निम्नानुसार देखिएको छः

४.१ **वित्तीय विवरणको यथार्थता -** पालिकाको आर्थिक कार्यप्रणालीको लेखाङ्कन गर्न स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणाली (सुत्र) प्रयोगमा रहेको छ । आर्थिक कारोबार गर्दा सुत्रको प्रयोग गरी सम्पूर्ण आर्थिक कारोवारको लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन गर्नुपर्दछ भने सोही प्रणालीबाट स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं २७२) तयार गर्नुपर्छ । पालिकाले सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षणको रु.२८,६२,५०,९१४.४८ र एकीकृत स्वास्थ्य पूर्वाधार विकास कार्यक्रमको रु.४,१७,७२,३०१ र प्रदेश शशर्त तर्फको भाषा तथा संस्कृति कार्यक्रम रु.१९,१९,४२१ समेत गरी रु. ३२,९९,४२,६३६.४८ सुत्रमा लेखाङ्कन गरेको छैन । जसले गर्दा सुत्रबाट तयार भएको वित्तीय विवरणसमेत पूर्ण नहुँदा पालिकाको यथार्थ आर्थिक अवस्थाको चित्रण गरेको छैन । तसर्थ सबै आर्थिक कारोबार सुत्र मार्फत हुने र सबै कारोबार वित्तीय विवरणमा समावेश गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

४.२ **जिम्मेवारी फरक परेको –** स्थानीय तहको सञ्चित कोषमा गत विगतको बाँकी, यस वर्ष प्राप्त र खर्च भएको रकम स्पष्ट देखिने गरी हिसाब राख्ने र जिम्मेवारी एकिन गर्नुपर्दछ । म.ले.प.फा.नं.२७२ अनुसार गत वर्षको अन्त्यमा बैक तथा नगद मौज्दात रु.१९,०२,५१,८८५.२६ रहेकोमा सुत्र सफ्टवेयरमा गत वर्षको जिम्मेवारी रु

२०,१८,४७,९०७.७६ सारेको देखियो । जसअनुसार रु.१,१५,९६,०२२.५। बढि जिम्मेवारी सरेको सम्बन्धमा यकिन गर्नुपर्ने देखिन्छ । साथै गत वर्षको मलेप प्रतिवेदनमा बाँकी मौज्दात रु.२०,०६,४८,४६०। देखाएकोमा सुत्र सफ्टवेयरमा फरक जिम्मेवारी सारेको सम्बन्धमा रिकन्साइल पेश गर्नुपर्दछ । म.ले.प.फा.नं.२७२ ले सबै कारोबार नसमेटेको कारण लेखापरीक्षणका क्रममा पालिकाबाट भएका सबै कारोबार समेटिने गरी एकीकृत आर्थिक विवरण तयार गर्न लगाइएकोमा उक्त दुई विवरणमा देहायअनुसार गत वर्षको जिम्मेवारी रु. ११९९४४७.४६, यस वर्षको प्राप्ति रु. ३३११४२०८४.३३,यस वर्षको भुक्तानी रु.३२९९४२६३६.८७ ले फरक परेको छ । सुत्रमा पालिकाको सम्पूर्ण आर्थिक कारोबारहरु समाविष्ट गरी म.ले.प.फा.नं.२७२ ले पालिकाको समष्टिगत आर्थिक कारोबारको यथार्थ अवस्था चित्रण गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ ।

विवरण	**गतवर्षको जिम्मेवारी**	**यसवर्षको प्राप्ति**	**यसवर्षको भुक्तानी**	**बैङ्क मौज्दात**
सुत्र अनुसारको वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं.२७२)	२०१८४७९०७.७६	८२१७१९८२४.०५	८३१२०५४३८.४३	१९२३६२२९३.३८
एकीकृत आर्थिक विवरणअनुसार	२००६४८४६०.३०	११५२८६१९०८.३८	११६११४८०७५.३	१९२३६२२९३.३८
फरक	११९९४४७.४६	३३११४२०८४.३३	३२९९४२६३६.८७	०

सैद्धान्तिक बेरुजु

४.३ **बैङ्क हिसाब विवरण –** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७६ अनुसार पालिकाको कारोबार, आय व्ययको लेखा प्रणाली तथा राजस्व र खर्च शीर्षकको वर्गीकरणअनुसार लेखाङ्कन र बैङ्क हिसाब मिलान विवरण (म.ले.प.फा.नं.२१२) तयार गरी हिसाब भिडान समेत गर्नुपर्दछ । पालिकाले वर्षान्तमा स्रेस्ता र बैङ्क मौज्दात हिसाब मिलान गरि श्रेस्ता अनुसार र बैंक अनुसारको मौज्दात रु.१९,२३,६२,२९३.३८ रहेको विवरण पेश गरेको छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

५ आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७८ वमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरि लागु गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। यस सम्वन्धमा देखिएका अन्य व्यहोराहरु तपशिल वमोजिम रहेका छन ।

• स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ अनुसार आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभुत तथ्यांक संकलन, अभिलेखांकन र व्यवस्थापन गर्नुपर्नेमा नगरेको,

• स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा पालिकाले आफ्नो अधिकारक्षेत्रभित्रका विषयमा स्थानीयस्तरको विकासका लागि आवधिक, वार्षिक, रणनीतिगत विषय क्षेत्रगत मध्यकालीन तथा दीर्घकालीन विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयनमा नल्याएको,

• स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७४(२) अनुसार सार्वजनिक खरिद नियमावली वनाई लागु गर्न सक्ने व्यवस्था भएकोमा सार्वजनिक खरिद नियमावली नबनाएको,

• अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७ बमोजिम मध्यकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्नेमा पालिकाले सो बमोजिम मध्यकालीन खर्चको संरचना तयार नगरेको,

• सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ७ र ८ मा खरिदको गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्नेमा तयार नगरेको,

• सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ अनुसार यस वर्ष कार्यसम्पन्न भएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरु उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गर्नुपर्नेमा नगरेको,

• पालिकाले कार्यक्रमगत तथा योजनागत खाता राखेको पाईएन । साथै पालिकाबाट यस वर्ष संचालित कार्यक्रम तथा योजनाको कार्यान्यिवयन र सेवा प्रवाह समेतको वार्षिक कार्यक्रम अनुसारको प्रगति तयार नगरेको,

• स्थानिय तहले आफ्नो क्षेत्रमा कार्यान्वयन हुने आयोजनाको बिश्लेषण गरी सम्भाब्य आयोजनाको बैंक खडा नगरेको,

• दिगो बिकास योजना सन् २०१५-३० लाई कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा लक्ष्यलाई आन्तरिकीकरण गर्ने र मध्यकालिन लक्ष्यहरु तोकि मुल्याङ्कन गर्ने कार्य नभएको,

• कुनै रकमको भुक्तानी दिँदा रित पुगेको वा नपुगेको जाँच गरी रसिद विल भर्पाइहरुमा सिलसिलेवार नम्वर राखि कार्यालय प्रमुखले तोकेको कर्मचारीले भुक्तानी भएको जनाउने छाप समेत लगाई दस्तखत गरी प्रमाणित गर्नुपर्नेमा सो अनुसार नगरेको,

• निजामती सेवा ऐन २०४९ को दफा ५(क) बमोजिम प्रत्येक निजामती पदको कार्य विवरण बनाई लागु नगरेको ,

• वातावरण संरक्षणको एकिकृत दिर्घकालिन योजना तयार नगरेको

• वितरणमूखी कार्यक्रम संचालन गरेको,

• आर्थिक वर्षको अन्तमा खर्चको चाप हुने गरी काम गरेको,

• उपभोक्ताबाट खरिद सामान परिमाण र नापी तथा उपयोग नभिडेको,

• राजस्वको अनुमान र प्राप्ती प्रक्षेपणमूखी र दायरामुखी वनाउन नसकेको,

• विद्यार्थी तथा शिक्षक अनुपात नभिडेको मर्जरको कार्यक्रम अगाडी नवढाएको

• अवकास कोष सम्वन्धि कानूनी व्यवस्था कार्यान्वयन नगरेको,

• लक्षित समूह खर्चलाई नियन्त्रणमा ल्याउन नसकेको,

• उपभोक्ता समितिबाट गराएको कामको मर्मत सम्भारको जिम्मा सहित सम्पन्न योजना उपभोक्तालाई योजना हस्तान्तरण र सो को अभिलेखिकरण नगरेको ,

• फोहरमैला व्यवस्थापन सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन नगरेको,

• फोहरमैला बर्गीकरण, सङ्कलन, ढुवानी तथा उत्सर्जनका कार्य व्यवस्थित रुपमा नगरेको,

• स्थायी र वातावरण मैत्री डम्पिङ साइटको व्यवस्था नगरेको ।

उपरोक्त व्यहोरा पूर्ण रुपमा कार्यान्वयन नगरेका कारण वित्तीय उत्तरदायित्व एवम जवाफदेहिता र कानूनको पालनामा कमी आएको हुँदा जिम्मेवार पदाधिकारीले कामको प्रकृति अनूरुप आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गर्ने र कानूनको पालना गराई सेवा प्रवाह सुदृढ बनाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

६ **जिन्सी व्यवस्थापन**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ९९ अनुसार सरकारी सम्पत्ती तथा जिन्सी माल सामानको निरीक्षण गर्नुपर्ने, नियम १०१ अनुसार सरकारी सम्पत्ती तथा जिन्सी मौज्दातको वार्षिक विवरण तयार गर्नुपर्ने, नियम १०० अनुसार सरकारी सम्पत्ती तथा जिन्सी मालसामानको श्रेस्ता गत आ.व को मौज्दात, चालु वर्षमा खरिद तथा हस्तान्तरण भै आएको माल सामान, वस्तुगत सहायताको रुपमा प्राप्त भएको माल सामान समेत उल्लेख गर्नुपर्ने, नियम ९९ उपनियम ४ अनुसार लिलाम विक्रि गर्नुपर्ने मालसामान ६ महिना भित्र र मर्मत गर्नुपर्ने माल सामान ३ महिना भित्र गरी सक्नुपर्ने उल्लेख छ । नगरपालिका तथा वडा कार्यालयमा रहेको जिन्सी सामानको अवस्था समेत निरीक्षण गरी Public Asset Management System (PAMS) मा प्रविष्टी गरी जिन्सी मौज्दातको विवरण तयार गरी पेश गर्नुपर्दछ । जिन्सी निरिक्षण प्रतिवेदन नहुदा पालिकाको जिन्सी सम्पत्ती कति र कुन अवस्थामा छ एकिन गर्न सकिएन । तसर्थ जिन्सी व्यवस्थापनमा संलग्नलाई कानून बमोजिम जिम्मेवार बनाई सार्वजनिक सम्पत्तिको यथोचित अभिलेख, संरक्षण तथा उपयोग हुने गरी जिन्सी व्यवस्थापन गरिनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

७ **आर्थिक कारोबारको लेखाङ्कनः**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७६ मा तोकिएको ढाँचामा आर्थिक कारोवारको लेखाङ्कन गरी नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान NEPSAS अनुसार प्रतिवेदन गर्नु पर्दछ । स्विकृत लेखा ढाँचामा देहायको बिबरण समेत अभिलेखमा आउने गरी म.ले.प. फारामहरुको प्रयोग गरी एकीकृत आर्थिक संकेत तथा वर्गीकरण र व्याख्या, २०७४ अनुसार आर्थिक कारोवारको लेखाङ्कन गरेको पाईएन । पालिकाले सन्तुलन परिक्षण- २२५ बस्तु तथा निर्माणको खरिद योजना- ३११, परामर्श सेवाको खरिद योजना- ३१२, मर्मत सम्भार तथा संरक्षण अभिलेख खाता-४१५, घर जग्गाको लगत किताब-४१७, आइटमवाइज कार्य अभिलेख खाता- ५०५, बेरुजु लगत- ८०१, सम्परीक्षण गोश्वारा अभिलेख- ८०५, बिद्युतिय प्रणाली प्रयोगकर्ताको बिबरण, परिबर्तन र स्थगन अभिलेख-९०२, तयार गरेको देखिएन । स्वीकृत लेखा ढाँचामा लेखा राखी नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान अनुसार आर्थिक विवरण तथा प्रतिवेदन तयार गरीनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

८ **कानून निमार्ण र सञ्चालन स्थिति**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन तथा सोको अधिनमा रही नियम, निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सक्ने व्यवस्था छ । जस अनुसार स्थानीय तह सञ्चालनको लागि संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट ३९ नमुना कानूनहरु बनाई उपलब्ध गराएकोमा पलिकाले हाल सम्म २२ वटा ऐन, ८ वटा नियमावली, ३६, वटा कार्यविधि कानून, ९ वटा निर्देशिका र १ वटा आचारसंहिता निर्माण गरी कार्यानवयनमा ल्याएको छ । आवश्यक्ता अनुसार कानून तर्जुमा र कार्यान्वयन हुनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

९ **न्यायीक समिति**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४६ देखि ५३ सम्म अधिकार क्षेत्र तथा न्याय सम्पादन प्रक्रियाको व्यवस्था गरेको छ । समितिमा परेको उजुरीमध्ये मेलमिलाप प्रकृतिका आधारमा विवाद दर्ता भएको ३ महिनाभित्र टुङ्गो लगाउने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार यो बर्ष ४४ उजुरी दर्ता भएकोमा ३३ वटा मात्र फछ्यौट भई ११ वटा बाँकी देखिन्छ । न्याय सम्पादन प्रक्रियालाई ऐनले तोकेको म्याद भित्र फछ्यौट वा कारवाही गरी टुङ्गो लगाउनुपर्छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१० **पदाधिकारी सुविधा**

नेपालको संविधानको धारा २७७ मा गाँउ तथा नगर सभाका सदस्यहरुले पाउने सुविधाका सम्बन्धमा प्रदेश कानून बमोजिम हुने ब्यवस्था अनुसार लुम्बिनी प्रदेश संसदले स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुको सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०७५ जारी गरेको छ । पालिकाले यस वर्ष मेयर/उप-मेयर, ३५ सभाका सदस्य, ८ कार्यपालिका सदस्य, १० वडा अध्यक्ष समेत ५५ पदाधिकारीहरुलाई पदाधिकारी सुविधा वापत रु. ११८७४०००भुक्तानी दिएको छ। जुन कुल आन्तरिक आयको १८.५८ प्रतिशत हुन्छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

११ **बजेट ,नीति तथा कार्यक्रमतर्फ -**

११.१ **नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयन :** नगरपालिकाको आ.व.२०७९/८० को नीति तथा कार्यक्रम २०७९ असार ९ गते प्रस्तुत गरेकोमा उक्त नीति तथा कार्यक्रममा प्रस्तुत भएका विषयवस्तुहरु मध्ये कतिपय ब्यहोराहरु यस आर्थिक बर्षमा कार्यान्वयन भएको पाईएन । नीति तथा कार्यक्रममा उल्लेख भएका ब्यहोराहरु कार्यान्वयन नभएका केही उदाहरणहरु देहाय अनुसार रहेका छन् ।

• योजना खण्डीकरण रोक्ने सम्बन्धमा नगरबाट ५ लाख र वडाबाट ८ लाख भन्दा माथिको योजनामा रकम विनियोजन गरी कार्यान्वयन गर्न,

• सडक गुरुयोजना तयार गरी सडकको मापदण्ड निर्धारण गरी दिगो सडक निर्माण कार्य अगाडी बढाउने,

• भवन निर्माण जस्ता जटिल प्रकृतिका योजनाहरु निर्माण व्यवसायी मार्फत मात्र गर्ने,

• योजनाहरु चैत्र मसान्तसम्म सम्पन्न गर्न वडाहरुलाई प्रोत्साहन गर्न,

• नगरपालिकाको प्रशासकीय भवन निर्माणको लागी संघीय र प्रदेश सरकारलाई अनुरोध गर्ने,

• प्रत्येक वडा तथा नगरपालिकामा नागरिक वडा पत्रको होर्डिङ्ग बोर्ड तथा सुझाव पेटिका राख्ने,

• भौगोलिक सुचना प्रणालीको आधारमा संघ तथा प्रदेश तथा अन्य संघसंस्थाको सहकार्यमा भू-उपयोग नीति अनुरुप भूमि वर्गीकरण, स्रोतको पहिचान/नक्साङ्कन, घर परिवारको सूचना सहितको विवरण Digital Porfile निर्माण गर्ने,

• कम्तीमा प्रत्येक चौमासिकमा १ वटा सार्वजनिक सुनुवाई, पहिलो चौमासिक भित्र सामाजिक परिक्षण गर्ने,

• कर्मचारी दरबन्दी र संख्या पहिचान गरी कार्य विवरण सहितको संगठन विकास तथा जनप्रतिनिधी/ कर्मचरीहरुको क्षमता विकास योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्ने,

• कार्यालयको खर्च ब्यवस्थापन सेवाको चुस्तता/प्रभावकारीता र सेवाग्राही मैत्री सेवा प्रवाहका लागी आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली स्थापना र कार्यान्वयन गर्ने,

• दिगो विकासको लक्ष्यहरुको स्थानीयकरणको लागी आवश्यकता अनुसार विज्ञको सल्लाह/सहयोग लिई दिगो विकासका लक्ष्यहरुलाई स्थानीयकरण गर्ने,

• सामाजिक परिक्षण गराई प्राप्त प्रतिवेदनका आधारमा योजना निर्माण तथा कार्यालयबाट प्रवाह गरिने सेवालाई समावेशी बनाउने,

• स्वचालित मौसम प्रणालीको स्थापना गरी मौसम तथा बाढी पुर्वानुमानको सुचना प्रणाली डिस्प्ले बोर्ड नगरपालिकमा स्थापना गर्ने ।

नगरसभामा प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रममा उल्लेखित ब्यहोराहरुको कार्यान्वयनको लागी नगरपालिकाले आवश्यक पहल गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

११.२ **कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन** : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा आगामी आर्थिक बर्षको राजस्व र व्यय (बजेट) को अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार १० गतेसम्म सभामा पेश गर्नुपर्ने र सभाले कार्यपालिकाबाट पेश गरेको बजेट माथि छलफल गरी असार मसान्तभित्र पारित गरिसक्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले आर्थिक बर्ष २०७९/८० को लागी रु. १ अर्व ४ करोड ५९ लाख ३७ हजार ८६३ को बजेट पारित गरेको छ । बजेटमा समावेश भएका कुल १००४ वटा कार्यक्रम मध्ये यस वर्ष १६५ वटा कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गरेको पाईएन । कार्यान्वयन नभएका रु. १० लाख भन्दा माथिका कार्यक्रमहरु देहाय अनुसार छन् ।

सि. नं.	कार्यक्रम आयोजना क्रियाकलापको नाम	खर्च शिर्षक	स्रोत	विनियोजन रु.(हजारमा)
१.	बुद्धभूमि रिङ रोड अन्तर्गत पर्ने पुलहरूको D.P.R. तयारीका लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था	२२४११	आन्तरिक श्रोत	२५००
२.	जनप्रतिनिधिको क्षमता विकास तालिम/सिकाई आदान-प्रदान कार्यक्रम	२२५१२	नेपाल सरकार – समानिकरण अनुदान	१०००
३.	कार्यक्रम खर्च	२२५२२	नेपाल सरकार – समानिकरण अनुदान	१०००
४.	कर्मचारी स्वास्थ्य बीमा तथा सामूहिक दुर्घटना बीमा-आ.व. २०७८/०७९ को बजेट कार्यान्वयन	२२५२९	राजस्व बाँडफाँड – संघीय सरकार	१०००
५.	बुद्धभूमि नगरपालिकाको Digital प्रोफाइल निर्माण	२२५२९	आन्तरिक श्रोत	४०००
६.	स्वास्थ्य चौकी मानपुरको अधूरो भवन निर्माण वडा नं. ७	३११२२	आन्तरिक श्रोत	२५००
७.	जि.स.स. कपिलवस्तु (गतवर्षको स्वीकृत कार्यक्रम बमोजिम)	३११५९	राजस्व बाँडफाँड – संघीय सरकार	५०००

८.	छाडा चौपाया संरक्षण वडा नं. ९ गौशाला निर्माण	३११५९	नेपाल सरकार – समानिकरण अनुदान	१४७५
९.	उत्पादनमा आधारित दुधमा अनुदान प्रति लि. रू. ५	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड – संघीय सरकार	१०००
१०.	महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविका प्रोत्साहन	२११३५	राजस्व बाँडफाँड – संघीय सरकार	१०९०
११.	आ.व. २०७९/८० मा नयाँ तरकारीबाली पकेट विकास कार्यक्रम सञ्चालन	२२५२९	नेपाल सरकार – शसर्त अनुदान चालु	१२००

सैद्धान्तिक बेरुजु

११.३ **बजेट सीमा निर्धारण समिति :** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६६(१) बमोजिम पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय, राजश्व बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने रकम, अनुदान, ऋण र अन्य आयको प्रक्षेपण तथा सोको सन्तुलित वितरणको खाका र बजेट निर्धारण गर्न ७ सदस्यीय स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति गठनको व्यवस्था छ । उक्त समितिले आयको प्रक्षेपण, साधनको सन्तुलित वितरणको खाका, बजेटको कुल सीमा, बजेटको क्षेत्रगत सीमा निर्धारण, बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, विषयक्षेत्रगत बजेट तर्जुमा मार्गदर्शन तय गनुपर्ने जस्ता कार्यहरु फागुन महिनाभित्र सम्पन्न गरी सक्नुपर्ने र बजेट प्रक्षेपण गर्दा बजेट वर्ष पछिको थप दुई वर्षको समेत प्रक्षेपण गर्नुका साथै तयार भएको आगामी आर्थिक बर्षको बजेट सीमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले चैत्र १५ गते भित्र पालिकाका विषयगत शाखा तथा वडा समितिलाई उपलब्ध गराउनुपर्ने कानुनी व्यवस्था रहेको छ । ऐनमा व्यवस्था भए अनुसार बजेट सीमा लगाएत क्षेत्रगत विषय समेटी बजेट प्रक्षेपण सम्बन्धी नियम तथा कार्यविधि तर्जुमा एवं सोको पालनामा सम्बन्धित पदाधिकारीको ध्यान जानुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

११.४ **बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा :** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६७ (१) मा ४ सदस्यीय बजेट तथा कर्यिक्रम तर्जुमा समिति गठन गरी आगामी वर्षको नीति तथा कार्यक्रम, बजेट तथा कार्यक्रम, कार्यक्रमको प्राथामिकीकरण, विषय क्षेत्रगत कार्यक्रम, योजना तथा कार्यक्रममा दोहोरोपना हुन नदिई आपसी तादाम्यता तथा परिपुरकता कायम गर्नुपर्ने व्यवस्था अनुसार समिति गठन गरेको भएता पनि आगामी आर्थिक वर्षको केही नीति तथा कार्यक्रम, कार्यक्रमको प्राथामिकीकरण, कार्यक्रमबीच परिपूरकता कायम गरेको नदेखिएकाले बजेट तर्जुमा गर्दा ऐनमा भएको व्यवस्थाको परिपालनामा ध्यान दिनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

११.५ **बजेट अवण्डा –** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ बमोजिम स्थानीय आर्थिक अवस्था समेतको आधारमा बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकीकरणका आधार तयार गरी स्रोत अनुमान तथा सीमा निर्धारणका आधारमा अबण्डा नराखी आय–व्ययको अनुमान पेस गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले यस बर्ष अत्यावश्यकीय मर्मत कार्यका लागि रु.१ करोड अबण्डा बजेट (नगर प्रमुखको सहमतिमा) व्यवस्था गरी ५६ योजनामा रु.८९५४००५। खर्च गरेको छ। बजेट अबण्डामा राखी नगर प्रमुखको तोक आदेश र कार्यपालिकाको निर्णयबाट खर्च गर्ने कार्यमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

११.६ **संस्थाको नाम किटान गरेर बजेट बिनियोजन** -स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ बमोजिम स्थानीय तहले योजना बनाउँदा सहभागितमूलक, उत्पादनमूलक र प्रतिफल प्राप्त योजना छनौट गरी प्राथमिकिकरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । साथै योजना बनाउँदा मध्यम तथा दीर्घकालीन प्रकृतिका आयोजनाहरुको सूची समेत तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्ने व्यवस्था छ ।पालिकाले मागको आधारमा सहभागितमूलक, उत्पादनमूलक र प्रतिफल प्राप्त योजना छनौट गरी प्राथमिकिकरण गर्नुपर्नेमा संस्थाको नाम किटान गरेर बजेट बिनियोजन गरेको देखियो । यसले गर्दा बजेट विनियोजनमा निष्पक्षता कायम हुने अवस्था देखिएन् । मागको आधारमा सहभागितमूलक, उत्पादनमूलक र प्रतिफल प्राप्त योजना छनौट गरी प्राथमिकिकरण गरिनुपर्दछ ।

कार्यक्रमको नाम	**बार्षिक बजेट रकम**	**बार्षिक खर्च रकम**
रेडियो परिवर्तन एफ.एम.	५००००	२५०००
रेडियो समानता एफ.एम.	५००००	५००००
कपिलवस्तु रेडियो	७५०००	७५०००
कपिलवस्तु रेडियोअनलाइन पत्रिकाहरू (रातो प्रेस, बैखरी न्यूज)	१२५०००	६२५००
बाणगंगा एफ एम	५००००	५००००
बुद्ध आवाज	५००००	५००००
हर्टविट एफ.एम.	५००००	५००००
मायादेवी एफ. एम.	५००००	५००००
मेरो साथी एफ एम	७५०००	७५०००
जम्मा	५७५०००	४८७५००

सैद्धान्तिक बेरुजु

११.७ **रकमान्तर -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७९ अनुसार कार्यपालिकाको स्वीकृत वार्षिक बजेटको अधिनमा रही कुनै शीर्षकबाट पूँजीगत शीर्षकमा पच्चीस प्रतिशतमा नबढाई रकमान्तर गर्न सक्नेछ । त्यस्तै स्थानीय तहमा बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, आर्थिक व्यवस्थापन तथा सम्पत्ति हस्तान्तरण सम्बन्धि निर्देशिक, २०७४ को नियम ३.१ मा पूँजिगत शिर्षको रुपमा विनियोजन भएको रकम चालु खर्चमा रकमान्तर नगर्ने उल्लेख गरेको छ । यस वर्ष पालिकाले रु.५,४६,००,९८३। रकमान्तर गरेको विवरण पेश गरेको छ । कानुनमा भएको व्यवस्थाको परिपालना गर्दै रकमान्तर गर्ने तर्फ पालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१२ योजना तथा कार्यक्रम तर्फ

१२.१ **योजना र कार्यान्वयन –** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ बमोजिम स्थानीय तहले योजना बनाउँदा सहभागितामूलक, उत्पादनमूलक र प्रतिफल प्राप्त योजना छनौट गरी प्राथमिकिकरण गर्नुपर्ने साथै मध्यम तथा दीर्घकालीन प्रकृतिका आयोजनाहरुको सूची समेत तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले योजना छनौट गर्दा ऐनमा भएको व्यवस्था अनुरुप दीर्घकालीन प्रकृतिका ठुला योजना छनौट नगरी सानासाना र टुक्रे योजनामा ठुलो मात्रामा बजेट छुट्याएको अवस्था छ । साना तथा टुक्रे योजनामा वजेट विनियोजन गर्दा दिर्घकालीन उपलव्धी नहुँने हुँदा यस्ता कार्यमा नियन्त्रण गरी ठुला योजना छनौटलाई प्राथमिकतामा राखिनुपर्दछ ।यस वर्ष उपभोक्ता समिति तथा निर्माण व्यवसायी मार्फत भएका कामका योजनाहरु देहायअनुसार छन्ः

क्र.सं.	विवरण	योजनासंख्या
१	रु १ लाखभन्दा कमको योजना	७६
२	रु एक लाखएक देखि दुई लाख सम्मका योजना	२२
३	रु २ लाखदेखि ५ लाख सम्मका योजना	१३१
४	पाचँ लाख एकदेखि १० लाख सम्मका योजना	६१
५	१० लाख भन्दा माथीका	४२
	जम्मा	३०१

सैद्धान्तिक बेरुजु

१२.२ **क्षेत्रगत बजेट र खर्च –** स्थानीय तहको एकीकृत, समानुपातिक र दिगो विकासमा क्षेत्रगत रुपमा समानुपातिक बजेट विनियोजन गरी खर्च गर्नुपर्ने हुन्छ । यस पालिकाको २०७९।८० को क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति देहायअनुसार रहेको छ ।

क्र.स.	क्षेत्र	बजेट	खर्च	खर्च प्रतिशत
१	आर्थिक विकास	६,९९,३८,८९०	३,५९,४३,०४६	४.३६
२	पूर्वाधार विकास	२८१४१३८०२	२२३३७२०७५	२७.१०
३	सामाजिक विकास	५२००७८१८१	४३५९५३२८९	५२.८८
४	सुशासनतथा अन्तर सम्बन्धित क्षेत्र	३१२२२०००	१७९५२३९७	२.१७
५	कार्यालयसंचालन तथा प्रशासनिक	१४३२८४९९०	१११११८२४०१	१३.४९
	जम्मा	१०४५९३७८६३	८२४४०३२०९	१००

उल्लिखित विवरण अनुसार कुल खर्च मध्ये आर्थिक विकासतर्फ ४.३६ प्रतिशत, सामाजिक क्षेत्रतर्फ ५२.८८ प्रतिशत, पूर्वाधारतर्फ २७.१० प्रतिशत, सुशासन र अन्तर सम्बन्धित क्षेत्रतर्फ २.१७ प्रतिशत र कार्य सञ्चालन तथा प्रशासनिक तर्फ १३.४९ प्रतिशतले खर्च गरेको छ। आर्थिक विकासतर्फ ४.४५ प्रतिशत मात्र खर्च रहेको देखिँदा गरिवी निवारण लगायतको कामको लागि यस क्षेत्रमा अधिक भन्दा अधिक बजेट विनियोजन गरि खर्च गर्नुपर्ने एवम् कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक क्षेत्रमा खर्च धेरै गरेकोले प्रशासनिक खर्च तर्फ मितव्ययीता कायम हुनुपर्दछ । साथै, सुशासन तथा अन्तरसम्बन्धित क्षेत्रमा विनियोजन रकम एवं खर्च अभिबृद्धि गर्नुपर्दछ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१२.३ **त्रैमासिक पूँजीगत खर्च –** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३५ बमोजिम स्वीकृत भएको कार्यक्रममा त्रैमासिक प्रगति विवरण वनाई पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले पेश गरेको विवरण अनुसार त्रैमासिक पुंजीगत खर्चको देहाय बमोजिम रहेको देखिन्छ ।

बजेट उपशिर्षक	कुल खर्च	त्रैमासिक खर्च (रकम रु.हजारमा)				आषाढ महिनाको खर्च
		प्रथम	दोस्रो	तेश्रो	चौथो	
पुंजीगत खर्चतर्फ	३०८०३७०	४१६९	७४२६	११६२९	२८४८११	११०११३

प्रतिशत	३०८०३७०	१.३५	२.४१	३.७८	९२.४६	३५.७५

पालिकाले उपलब्ध गराएको विवरणअनुसार वार्षिक रु.३०८०३७० हजार पूँजिगत खर्च भएकोमा प्रथम त्रैमासिकमा रु. ४१६९ हजार(१.३५ प्रतिशत) खर्च ,दोस्रो त्रैमासिकमा रु.७४२६ हजार (२.४१ प्रतिशत) खर्च , तेस्रो त्रैमासिकमा रु.११६२९ हजार (३.७८ प्रतिशत) खर्च र चौथौ त्रैमासिकमा रु.२८४८११ हजार (३५.७५ प्रतिशत) खर्च गरेको देखिएको छ । यसरी नै आषाढ महिनामा मात्र रु. ७४४५३ हजार (३९.७३ प्रतिशत) खर्च देखिनुले आषाढमा आएर खर्चको चाप बढेको देखिएकाले सन्तुलित खर्च व्यवस्थापन भएको देखिएन । स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार त्रैमासिकमा रुपमा सन्तुलित खर्च हुने गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनुपर्दछ । वर्षान्तमा हतारमा काम गराउँदा कामको गुणस्तरमा असर पर्ने देखिएकोले नियममा भएको व्यवस्था अनुरुप आषाढमा खर्च गर्ने परिपाटीमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१२.४ **लक्ष्य प्रगति :** पालिकाले त्रैमासिक तथा वार्षिक प्रगति विवरण बनाई पेश गर्नुपर्नेमा सञ्चालन गरेका स्थानीय स्तर, जिल्ला तथा केन्द्रीय स्तरका योजनाको नियम बमोजिमको ढाँचामा त्रैमासिक प्रगति विवरण तयार गरेको देखिएन । बजेट खर्चको तोकिएको ढाँचामा वार्षिक प्रगति तयार गर्ने व्यवस्थाको पालना हुनुपर्दछ ।

कार्यक्रम/योजना		बार्षिक प्रगति स्थिति					जम्मा
	सम्झौता भएको संख्या	शुन्य प्रगति	२५ प्रतिशत सम्म प्रगति	५० प्रतिशत सम्म प्रगति	७५ प्रतिशत सम्म प्रगति	७५ प्रतिशत भन्दा माथि प्रगति	
कार्यक्रम संख्या	३३२	७	०	४	१०	३११	३३२

सैद्धान्तिक बेरुजु

१२.५ **गत वर्षको भुक्तानी –** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन,२०७६ को दफा ९ मा बहुवर्षीय खरिद र विशेष परिस्थितिबाट सृजित दायित्वमध्ये आगामी वर्ष भुक्तानी गर्नुपर्ने बाँकी रकम समावेस गरेर बजेट बनाउने व्यवस्था छ। पालिकाले गतवर्षको भुक्तानी दिन बाँकीको खाता तथा कच्चावारी (म.ले.प.फा.नं. २२१) प्रमाणित गरि यस वर्षको बजेटमा गत वर्षको भुक्तानी दिन बाँकीको व्यवस्था गरी रु.८६४७३२। भुक्तानी दिएको छ। सालवसालि रुपमानै भुक्तानी हुने गरी कार्यक्रम संचालन हुनुपर्दछ ।

गो.भौ.नं.।मिति	**भुक्तानी प्राप्त गर्नेको नाम**	**भुक्तानी रकम**	**प्रयोजन**
२७।२०७९/०५/२६	राजु अटो वर्कसप	१४,०००	सवारी साधन सुरक्षा सम्बन्धी

			सामग्री हेल्मेटहरुको गत वर्षको रकम भुक्तानी ।
	विनोद भुसाल	३००००	बिजुली बत्ती मर्मत
२८।२०७९-०५-२६	मनकामना ग्लास फाइवर	२,४६,०००	डुगां खरिदको भुक्तानी ।
३१।२०७९-०५-२६	आर बी इलेक्ट्रीकल पसल	८७००	बिजुली सामाग्री जडान ।
३४८।२०७९/१०/०५	करदाता सेवा कार्यालय	१,५७,६१०	गत वर्षको दायित्व कट्टी गर्न बाँकी रकम ।
५०४।२०७९/११/२५	जिवन टण्डन	१०,२००	घरभाडा उपलब्ध गराएको ।
१०।२०७९/०५/२४	नेपाल राष्ट्रिय मा.वि. चौरी	२६,५४२	(प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम- श्री ने.रा.मा.वि. चौरीको भवन रंगरोगन)
	सिद्धार्थ पब्लिकेशन प्रा.लि.	४५२००	आय ठेक्काको आशय सूचना प्रकाशन ।
३०।२०७९-०५-२६	विभिन्न	३२६४८०	(नगर सभा सञ्चालन खर्च)
	जम्मा	८६४७३२	

सैद्धान्तिक बेरुजु

१३ **सरकारी तथ सार्वजनिक जग्गा संरक्षण, उपयोग तथा हक हस्तान्तरण**

सरकारी तथ सार्वजनिक जग्गा संरक्षण, उपयोग तथा हक हस्तान्तरण – स्थानीय सरकार सञ्चाल ऐन, २०७४ को दफा ९७ मा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सरकारी सामुदायिक तथा सार्वजनिक सम्पत्तिको रेखदेख, मर्मत सम्भार र संरक्षण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ ।रपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सार्वजनिक सम्पत्तिको मर्मत सम्भार एवं संरक्षण गरेको/अभिलेख राखेको पाइएन । पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सम्पत्तिको रेखदेख मर्मत सम्भार एवं संरक्षण गर्नु/गराउनु अभिलेख राख्नु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१४ **कर दस्तुर एवं आन्तरिक आय**

१४.१ **स्रेस्ता तथा अभिलेख**

स्रेस्ता तथा अभिलेखः पालिकाले आन्तरिक राजस्व तर्फ निम्नानुसारको स्रेस्ता तथा अभिलेख तयार गरेको पाइएन । स्रेस्ता तथा अभिलेख पूर्ण रुपमा र व्यवस्थित नहुँदा पालिकाले नियमित रुपमा उठाउने मालपोत दस्तुर, सिफारिस दस्तुर, एकिकृत सम्पत्ती कर लगायतका विभिन्न् शिर्षकमा प्राप्त गरेको आयको यथार्थता लेखापरीक्षणको क्रममा एकिन गर्न सकिएन । तोकिएका अभिलेख तथा स्रेस्ता तयार नगर्ने तथा व्यवस्थित नगर्ने कर्मचारीलाई कानून बमोजिम जिम्मेवार बनाइ आन्तरिक आयलाई व्यवस्थित, पारदर्शी, गणनायोग्य तथा तुलनायोग्य बनाईनुपर्दछ ।

- म.ले.प.फा.नं. १०२- दैनिक राजस्व आम्दानी खाता
- म.ले.प.फा.नं. १०३- गोश्वारा भौचर (राजस्व)
- म.ले.प.फा.नं. १०४- राजस्व आम्दानीको शिर्षकगत खाता
- म.ले.प.फा.नं. १०५- राजस्व आम्दानीको गोश्वारा खाता
- म.ले.प.फा.नं. १०६- राजस्व आम्दानीको दैनिक नगद प्राप्त गोश्वारा खाता
- म.ले.प.फा.नं. १०७- राजस्व आम्दानीको दैनिक बैंक भौचर प्राप्त गोश्वारा खाता

म.ले.प.फा.नं. १०८- राजस्व आम्दानी बैंक नगदी किताब

सैद्धान्तिक बेरुजु

१४.२ **कर तथा शुल्क असुली –** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ५५, ५७, ५८ र ५९ मा एकीकृत सम्पत्ति कर र घरजग्गा कर, घरजग्गा वहाल कर, व्यवसाय कर र वहाल विरौटी शुल्क उठाउने व्यवस्था रहेको छ ।पालिकाले यस वर्ष रु.७ करोड ७५ लाख आय प्रक्षेपण गरेकोमा रु. ६ करोड ३९ लाख ५ हजार मात्र असुली गरेको विवरण पेश गरेको छ । पालिका भित्र रहेका करदाताहरुको अभिलेख व्यवस्थित नरहेको एवं बुझाउन ल्याएको अवस्थामा मात्र कर एवं शुल्क बुझीलिने परिपाटी रहेकोले उल्लिखित असुली यथार्थ मान्न सक्ने अवस्था देखिएन ।तसर्थ आफ्नो क्षेत्रभित्र करदाताको अभिलेख अद्यावधिक गरी करको दायरामा ल्याउनु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१४.३ **असुल गर्न बाँकी आन्तरिक आयः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ९ मा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको वित्तिय अधिकारक्षेत्र अन्तर्गत पालिकालाई विभिन्न कर तथा शुल्क लगाउने र राजश्व उठाउने अधिकारको व्यवस्था गरेको छ। पालिकाको देहायका आय ठेक्का उल्लेखित अवधिको लागि ठेक्कामा दिएकोमा सम्झौता अनुसारको राजश्व समयमा राजश्व नबुझाएकोले नियमानुसार हर्जना सहित असुल गर्नुपर्ने रु.

सि. नं.	ठेकदारको नाम	आय ठेक्काको नाम	सम्झौता मिति	सम्झौता अन्तिम मिति	करार अवधि	यो बर्षको कबोल अंक	दाखिला रकम	बाँकि रकम
१.	मजहर पाखिया	चौराह ताल	२०७३।०२।२९	२०८०।०२।३०	७ बर्ष	५१००००	३०००००	२१००००
२.	राहुल मिया	कृषि सप्ताहिक हाटबजार गोरुसिङ्गे	२०७९।०५।२९	२०८०।०३।३१	१ बर्ष	३८३०००	१३८९२८	२४४०७२
							जम्मा	**४५४०७२**

असुल गर्नुपर्ने	४,५४,०७२

१४.४ **नदिजन्य पद्धार्थ आय ठेक्का -** पालिकाले आफ्नो क्षेत्रको स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ९ मा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको वित्तिय अधिकारक्षेत्र अन्तर्गत पालिकालाई विभिन्न कर तथा शुल्क लगाउने र राजश्व उठाउने अधिकारको व्यवस्था गरेको छ। पालिकाले पेश गरेको विवरण अनुसार पालिका क्षेत्र भित्रको नदिजन्य पदार्थ विक्रिकालागी देहाय अनुसार रु.१,५९,३८,६०५।- ठेक्का बन्दोवस्त गरी आन्तरिक आय असुल गरेको देखियो ।

क्र. सं.	**ठेकेदारको नाम**	**आय ठेक्का नं.**	**नदिको नाम**	**कबोल रकम**	**दाखिला रकम**	**मू.अ.कर रकम**
१	बिजय एण्ड गुड्डु निर्माण सेवा	5/BM/REV/2979/80	बेल गुरुङ्ग खोला	५०५५५५५	५०५५५५५	६५७२२३
२	स्वाभिमान कन्स्ट्रक्सन	6/BM/REV/2979/80	गुरुङ्ग खोला	४५४९७१७	४५४९७१७	५९१४६३.२१
३.	पद्यमादिप कन्स्ट्रक्सन	9/BM/REV/2979/80	अंगिया खोला	६३३३३३३	६३३३३३३	८२३३३४
			जम्मा	१,५९,३८,६०५।-	१,५९,३८,६०५।-	२०७२०२०.२१

पालिकाले विभिन्न ६ वटा नदिको नदिजन्य पद्धार्थ बिक्रिको लागि मिति २०७९।०८।११ मा सूचना प्रकाशन गरि बिद्युतिय बोलपत्र आव्हान गरेकोमा ५ वटा नदिको लागि मात्र बोलपत्र पेश भएको देखिन्छ । बोलपत्र पेश भएको मध्ये ३ वटा नदिको मात्र सम्झौता भई २ वटा नदिको सम्झौता नभएको अवस्था छ । बोलपत्र

पेश नभएको खण्डमा पूनःसूचना प्रकाशन गर्नुपर्नेमा सो गरेको देखिएन् । पालिकाले आफ्नो क्षेत्रको नदिजन्य पद्धार्थको व्यवस्थापन गर्दै आन्तरिक आय अभिबृद्धी गर्नुपर्दछ ।

मू.अ.कर दाखिला खाता - मूल्य अभिबृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा १५ को उपदफा ३ अनुसार मूल्य अभिबृद्धि कर लाग्ने वस्तु विक्रिमा मुल्य अभिबृद्धि कर लगाउन पाउने व्यवस्था रहेको छ । त्यस अनुसार विज्ञापन करको आय ठेक्का र नदीजन्य पदार्थ (ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा अदी) उत्खनन्, संकलन तथा विक्री वितरण गर्ने कार्यको ठेक्का बन्दोबस्त गर्न कार्यालय र सेवा प्रदायक संस्थाहरु बिच भएको सम्झौतामा सेवा प्रदायकले बुझाउनुपर्ने मुल्य अभिबृद्धि कर (भ्याट) तथा नेपाल सरकार वा स्थानीय तहलाई प्रचलित ऐन नियम अनुसार बुझाउनु पर्ने अन्य कर, शुल्क,दस्तुर सबै सेवा प्रदायकले कार्यालय र सम्बन्धित राजश्व कार्यलयमा बुझाउनुपर्ने व्यवस्था गरेको छ । पालिका क्षेत्रको नदीजन्य पदार्थ विक्रिबाट संकलित मु.अ.कर पालिकाको नाममा दायित्व हुने र बेदर्तावालबाट गर्ने संकलन गरि दाखिला गर्नुपर्ने राजश्व शीर्षक नं. ३३३१७ मा दाखिला गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । उक्त राजश्व शीर्षकमा मू.अ.कर रु.२०७२०२०.२१ दाखिला भएता पनि व्यवसायीको आफ्नै नाम सम्पर्क मोबाइल नं. तथा भ्याट नं. उल्लेख गरि मू.अ.कर खातामा दाखिला गरेकोले व्यवसायीहरुलाई अनुचित लाभ हुन गएको देखियो । कानून बमोजिम पालिकाको नामबाट राजश्व दाखिला हुनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१४.५ **आन्तरिक आय –** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ बमोजिम स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय समेतको व्यवस्थापन गर्न सक्ने व्यवस्था छ । पालिकाले आर्थिक बर्ष २०७९/८० मा केन्द्रीय अनुदानको तुलनामा आन्तरिक आयको स्थिति देहाय बमोजिम छ ।

केन्द्रीय अनुदानबाट खर्च	आन्तरिक आय	आय प्रतिशत
५९४३१०६७५.८	६३९०५४०१.५१	१०.७५

उपरोक्त विवरण अनुसार स्थानीय तहमा प्राप्त केन्द्रीय अनुदानबाट भएको खर्चको तुलनामा आन्तरिक आयको हिस्सा १०.७५ प्रतिशत मात्र रहेको छ । त्यसैले पालिकाको आन्तरिक आय संकलनको दायरालाई फराकिलो पार्दै आन्तरिक आय बृद्धि गर्नेतर्फ ध्यानदिनुपर्ने देखिन्छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१४.६ **सेवा प्रवाह र आम्दानीः** पालिकाले नाता प्रमाणित, घरबाटो सिफारिस, व्यक्तिगत घटना दर्ता सिफारिस लगायतको दस्तुर नगदी रसिदबाट संकलन गरेकोमा के कति संख्यामा उक्त सेवाहरु प्रवाह गर्या भन्ने खुल्ने सेवा प्रवाहको विवरण तयार गरी पेश गर्न नसकेको कारण सेवा प्रवाह र संकलित राजश्व भिडान गर्न सकिएन ।यसमा सुधार हुनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१४.७ **आय उपकरण परिचालन**

पालिकामा निम्नानुसार उपकरण रहेको र उपकरणको चालक, इन्धन र मर्मत समेत खर्च लेखेको अवस्थामा ति उपकरण उपयोग आय र परिचालनको लगसिट लगानी र आय विष्लेषण गरी सार्वजनिक हितमा प्रयोग गरेको अवस्था देखिएन ।पालिकाको उपकरणहरु मार्फत प्रदान गरीने सेवाको आय र व्यय देखिने गरी व्यवस्थित अभिलेख राखु पर्दछ ।

यस बर्ष पालिकामा रहेका लोडर, ग्रेडर, रोलर लगाएतका उपकरणहरु भाडामा लगाए वापत रु.१०५६११२। आम्दानी गरेको र उक्त उपकरणहरुको मर्मतमा तथा इन्धनमा, सवारी चालकको तलव भत्तामा रु.१३२९१२०। खर्च लेखेको छ । ती उपकरणहरु पालिकाद्धारा संचालित योजनामा समेत प्रयोग भएको पाईएन । उपलब्ध मेशिनरीको अधिकतम प्रयोग गर्ने एवम् सरकारी लगानीको उचित प्रतिफल प्राप्त हुने गरी प्रयोग गर्न जरुरी छ

सैद्धान्तिक बेरुजु

१५ **वडा तथा पालिका आम्दानी**

यो वर्ष पालिकाले राजस्व संकलनको लागि प्रयोग गरेको Sub-Tech को सफ्टवयर बाट प्राप्त विवरण अनुसार वडा तर्फ रु.१३५६३३२७ र नगरपालिका तर्फ रु.५७,८०,४६७.४०। गरी जम्मा रु.१९३४३७९४.४ राजश्व असुल गरि दाखिला गरेको छ । सो सम्बन्धमा देखिएका व्यहोरा निम्नानुसार छन् -

१५.१ **ढिला राजस्व दाखिला गरेको :** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७७ को दफा २७(१) बमोजिम प्रचलित कानून बमोजिम सरकारलाई प्राप्त हुने राजस्व रकम कार्यालयमा प्राप्त भएपछि सोही दिन र सोही दिन सम्भव नभए सोको भोलिपल्ट जिम्मेवार व्यक्तिले राजस्वको लेखा राखी बैङ्क दाखिला गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । त्यसै गरी दफा २८(२) बमोजिम आफ्नो जिम्मामा रहेको नगदी दाखिला गर्न बाँकि रहेकोमा कार्यालय प्रमुखले १० दिन सम्म ढिला गरेकोमा दश प्रतिशत जरिवाना सहित दाखिला गर्न लगाउने र सो भन्दा ढिलो गरेमा दश प्रतिशतले जरिवाना गर्न लगाई कसुरको मात्रा अनुसार विभागीय कारवाही समेत गर्न, गराउन सक्ने व्यवस्था छ । तर अधिकाँश वडा सचिव तथा पालिका केन्द्र राजस्व प्रमुखले पन्ध्र दिन तथा महिनापश्चात् मात्र दाखिला गर्ने गरेको अवस्था छ । नियमको कडाइका साथ पालना हुनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१५.२ **एम्बुलेन्सको आम्दानी -** बुद्धभूमी नगरपालिकाको एम्बुलेन्स सेवा सञ्चाल निर्देशिका, २०७५ मा उल्लेख भए अनुसार एम्बुलेन्स सेवा प्रयोग गरेबापत सम्बन्धित सेवाग्राहीले अनुसुची (१) मा उल्लेख भए अनुसारको रकम सेवा शुल्कको रुपमा बुझाउनु पर्ने, सेवा शुल्क बापत लिइने रकमको असुलीका लागि पालिकाले नगदी रसिद छपाई उपलब्ध गराउने,नगदी रसिदको अभिलेख/नियन्त्रण खाता न राखिने र सेवा दिएबापत लिइने सेवाशुल्क नगदी रसिद काटी बैंक खातामा जम्मा गर्ने जिम्मेबारी सम्बन्धित चालकको हुने उल्लेख छ । यस बर्ष सवारी

चालक लाई के कति नगदि रसिद दिएको हो सो को अभिलेख पेश गरेको भएन् । यो बर्ष एम्बुलेन्स चालकले मिति २०७९।०४।०१ देखि २०७९।१२।१२ रु.३५१६८२। आम्दानी गरेकोमा डिजेल, अक्सिजन,अन्य भत्ता समेतमा रु.२७०२२२। खर्च भई रु.८१४६०।बचत रहेकोमा समयमा राजस्व दाखिला नगरेकाले तलबबाट रु.८१४६०। कट्टा गरि दाखिला भएको देखियो । निज पश्चात अर्को सवारी चालकले मिति २०८०।०३।२७ सम्म रु.१०००३५। आम्दानी गरेकोमा रु.९५८८५। खर्च भई रु.४१५०। राजस्व दाखिला भएको विवरण पेश गरेको छ ।ऐम्बुलेन्सको आम्दानी तथा खर्च स्पष्ट खुल्ने गरि अभिलेख व्यवस्थापन गर्दै कानूनले तोकिएको समयमा राजस्व दाखिला हुनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१६ **खर्च बिश्लेषण**

पालिकाले यस बर्ष कुल आन्तरिक आयबाट रु. ६३९०५४०१.५१ राजस्व बाँडफाँड र अनुदानबाट रु १,१५,२८,६१,९०८.३८ समेत रु १२१६७६७३०९.८९ आम्दानी भएकोमा चालु तर्फ रु. ५१३९७७८६०.६२ र पूँजिगत तर्फ रु ३१०४२५३४९.०० समेत रु.८२४४०३२०९.६२ खर्च भएको छ । खर्च मध्ये आन्तरिक आयको हिस्सा ७.७५ प्रतिशत रहेको छ । यसबर्ष पदाधिकारी सबिधामा रु ११२६०५००। खर्च भएको छ जुन आन्तरिक आयको १८.५८ प्रतिशत रहेको छ । पालिकालाई प्राप्त भएको सबै अनुदान र राजस्व बाँडफाँडको रकमबाट ६२.३४ प्रतिशत चालु र ३७.६६ प्रतिशतमात्र पूँजिगत निर्माणमा खर्च भएको देखिन्छ । यसबाट पालिकाले बिकास निर्माण प्रयोजनमा न्युन र प्रशासनिक प्रयोजनमा बढि खर्च भएको देखिन्छ । प्रशासनिक खर्च नियन्त्रण गर्दै प्राप्त अनुदान र राजस्व बाँडफाँडको रकम अधिक रुपमा बिकास निर्माण प्रयोजनमा परिचालन गरिनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१७ **सवारी कर**

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६४ मा पालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्रका सवारीमा तोकिए बमोजिम सवारी दर्ता तथा वार्षिक सवारी कर र आफ्नो क्षेत्रमा आउने सबै प्रकारको सवारीमा तोकिए बमोजिम सवारी कर उठाउने उल्लेख छ । सम्वन्धित निकायसँग समन्वय गरी हरेक वर्ष दर्ता हुने सवारीको अभिलेख राखि कर असूलीलाई प्रभाबकारी बनाउने तर्फ सम्वन्धित निकायको ध्यान जानुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१८ **मनोरञ्जन कर**

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६४ बमोजिम सिनेमा, भिडियो हल, सांस्कृतिक प्रदर्शन हल, संगीत, थियटर मनोरञ्जन प्रदर्शन स्थल, ऐतिहासिक स्थलको प्रवेश शूल्कमा कर लिनुपर्ने व्यवस्था छ । आर्थिक वर्ष २०७९।८० मा पालिकाले कूनैपनि मनोरञ्जन कर संकलन गरेको पाईएन । पालीकाको क्षेत्रभित्र उठ्नु पर्ने मनोरञ्जन कर एकिन गरि असुल गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१९ **व्यवसाय कर**

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ५८ मा पालिकाले आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न व्यवसाय गर्ने व्यक्तिबाट व्यवसाय कर उठाउनूपर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले व्यवसायीहरुको लगत राखी राजस्व असुल गर्नूपर्नेमा लगत नराखी कर रकम संकलन गरेको पाईयो । पालिकाले व्यक्तिगत स्वघोषणाका आधारमा मात्र व्यवसाय दर्ता र नविकरण गर्ने गरेको तथा व्यवसाय दर्ता नभएका व्यवसायहरुको अनुगमन गरेको पाईएन । यस बर्ष व्यवसाय दर्ता तथा नवीकरण शुल्क वापत रु. ८००००० प्राप्त हुने प्रक्षेपण गरेकोमा रु.७१०९०० मात्र कर संकलन गरेको छ । पालिका क्षेत्र भित्रका व्यवसायीको अभिलेख अध्यावधिक गरी करको दायराभित्र ल्याउनु पर्दछ

सैद्धान्तिक बेरुजु

२० **आर्थिक सहायता**

पालिकाबाट जारी आर्थिक सहायता सम्बन्धि कार्यविधि २०७५, परिच्छेद-२ मा आर्थिक सहायता पाउन योग्य दिर्घ रोगीमृगौला, मुटु फोक्सो, कलेजो, मस्तिष्क) तथा क्यान्सर पीडित व्यक्तिले आर्थिक सहायता प्राप्त गर्नको लागि आवश्यक कागजात सहित नगरपालिकामा निवेदन दिने र प्राप्त निवेदनामाथि नगर कार्यपालिकाले आवश्यक छलफल गरी आर्थिक सहायता दिने निर्णय गरेमा विरामीको अवस्था हेरी रू.५ हजारदेखि रू.२० हजारसम्म आर्थिक सहायता उपलब्ध गराई निःशुल्क उपचारका लागि समेत सिफारिस गर्न सकिने उल्लेख भए अनुसार यो बर्ष ५१ जना असाध्य रोगको बिरामीलाई सहायता वापत रु.५,१०,०००।– खर्च लेखेको छ भने कर्मचारीले पेश्की लिई विभिन्न २१३ जना अपाङ्ग, कमजोर आर्थिक अवस्था,पिडित एकल महिला,औषधि उपचार खर्च वापत जम्मा रु.८,०४,०००।– वितरण गरेको छ । बैंक खाता मार्फत भुक्तानी नगरि पेश्की मार्फत सोझै नगद वितरण भएकोमा सम्बन्धितले आर्थिक सहयोग प्राप्त गरेको सम्बन्धमा सुनिश्चित गर्न सकिएन् । साथै केहि अवस्थामा कार्यपालिकाको निर्णयबाट कार्यविधिमा उल्लेख भए भन्दा बढि दरमा समेत आर्थिक सहयोग वितरण भएको देखियो । कार्यविधि स्विकृत भएको अवस्थामा सो विपरित खर्च लेख्ने कार्यमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२१ **इन्धन खर्च**

सार्वजनिक खर्चमा मितव्ययिता र प्रभावकारिता कायम गर्ने सम्वन्धी नीतिगत मार्गदर्शनमा सवारी साधनको इन्धन, मर्मत खर्चमा एकरुपता ल्याउन निश्चित मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्ने साथै सरकारी सवारी साधन सरकारी काममा मात्र प्रयोग गर्ने ,सरकारी सवारी साधन अनाधिकृत व्यक्तिले प्रयोग नगर्ने जस्ता व्यवस्था गरेको छ । कार्यालयले यस वर्ष भौचरसाथ सरकारी काममा सवारी साधन प्रयोग गरिएकोमा इन्धन खर्चको रकम भुक्तानी गर्दा बिलका साथ खरीद आदेश संलग्न नराखी इन्धन कार्यालय प्रयोजनको लागि रु ३२,९३,३३१। खर्च गरेको छ। इन्धन खर्चलाई मितव्ययी बनाउनु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२२ **सवारी साधन मर्मत**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ वमोजिम सरकारी जिन्सी मालसामान हानी

नोक्सानी नहुने गरि संरक्षण गर्ने र तिनीहरुको राम्रो सम्भार गरी वा चालु अवस्थामा राख्ने उत्तरदायित्व सम्वन्धित कार्यालय प्रमुखको हुने उल्लेख छ । सोही वमोजिम कार्यालयमा रहेको चल्ती जिन्सी मालसामान मर्मत गर्नुपर्ने भएमा कार्यालय प्रमुखबाट मर्मत आदेश स्वीकृत गराई मर्मत गराई खर्च लेख्ने र सोको मर्मत अभिलेख तयार गरी राख्नुपर्दछ । पालिकाले यो बर्ष सवारी साधन मर्मतमा रु.३६७५९५७। खर्च लेखेको छ । मर्मत खर्चलाई मितव्ययी बनाउनु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२३ **संगठन तथा कर्मचारी ब्यवस्थापन**

२३.१ **दरबन्दी र पदपूर्ती :** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ बमोजिम स्थानीय तहको कार्य बोझ, राजस्व क्षमता, खर्चको आकार स्थानीय आवश्यकता समेतलाई ध्यानमा राखी कर्मचारी समायोजन भएपछि मात्र संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणका आधारमा स्थानीय तहमा संगठन संरचना कायम हुने व्यवस्था छ । पालिकामा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सहित ६० दरवन्दी स्वीकृत रहेकोमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, लेखा अधिकृत, पशु प्राविधिक सहित ४१ जना पदपूर्ति भई शिक्षा अधिकृत, प्रशासन अधिकृत, सिभिल ईन्जिनियर,पब्लिक हेल्थ नर्स लगायत १९ पद रिक्त भएको देखिन्छ । दरबन्दी बमोजिम जनशक्ति पूर्णता नहुँदा विषयगत कार्यक्रम सञ्चालन, सेवा प्रवाह तथा पलिकाको समग्र कार्य सम्पादनमा असर परेको स्थिति छ । तसर्थ रिक्तपदहरु यथाशक्य छिटो पूर्ति गरी सेवा प्रवाह प्रभाकारी बनाउनु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२३.२ **तलवी प्रतिवेदन :** निजामती सेवा ऐन २०४९ को दफा ७ ख को उपदफा २, स्वास्थ्य सेवा ऐन, २०५३ तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा तलवी प्रतिवेदन पारित गराएर मात्र तलब खर्च लेख्नु पर्ने उल्लेख छ |पालिकाले यो वर्ष तलवी प्रतिवेदन पारित नगराई सङ्घीय सरकारबाट हस्तान्तरित चालु अन्तर्गत स्वास्थ्य तर्फ ५८ जना कर्मचारीको रु.३८६४९०६४.८० र नगरपालिका समानिकरण अनुदान तर्फ ४७ कर्मचारीको रु.२८३२७४८४.८२ समेत १०५ जना कर्मचारीको रु.६६९७६५४९.६२ तलब खर्च लेखेको छ ।तलबी प्रतिवेदन पारित नगरी तलब खर्च लेख्दा पाउने भन्दा बढी तलब भत्ता ग्रेड भुक्तानी हुन सक्ने तथा लेखापरीक्षणको क्रममा भुक्तानीको तुलना गर्न नसकिने भएकोले तलबी प्रतिवेदन पारित गराएर तलब भत्ता भुक्तानी गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२३.३ **कर्मचारी करार –**स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ मा स्थानीय तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्र र कार्यबोझको विश्लेषण गरी संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षणको आधारमा स्थायी प्रकृतिको कामको र सेवा करारबाट लिईने कर्मचारीको दरबन्दी प्रस्ताव गर्नुपर्ने र अस्थायी दरबन्दी सृजना गर्न नसकिने व्यवस्था छ । तर पालिकाले दैनिक ज्यालादारीमा १० वटा स्वास्थ्य चौकी , २ वटा शहरी स्वास्थ्य क्लिनिक, १ जना पालिकाको स्वास्थ्य शाखामा ६ अ.न.मी. दैनिक रु.६०० को दरले, ल्याब असिस्टेन्ट २ जना दैनिक रु.७००

को दरले , ५ जना का.स. आंशिक लाई दैनिक रु.३५० का दरले, र ५ जना का.स. समेत १८ जना लाई दैनिक रु.६०० को दरले बर्ष भरि रु.२८,०४,६७० , वडा कार्यालयतर्फ का.स., अमिन, ईलेक्ट्रिसियन, टिप्पर चालक, माली,स्वीपर,शिक्षा सहायक लगायत २० जना कर्मचारी नियुक्ति गरी बार्ष भरि रु.३४७३१७८ र १४ संघ शशर्त करार , ५ कार्यालय सहयोगी, ४ ह.स.च., २ सुरक्षा गार्ड , ७ नगर प्रहरी, ३ असिष्टेन्ट सव-इन्जिनियर ,१ प्रशासन सहायक चौथो, ९ सामाजिक परिचालक समेत ४५ जनालाई बार्षिक रु. १,७०,९५,२९३ समेत कुल ८३ करार/ज्यालादारी कर्मचारीको बार्षिक तलब भत्ता वापत रु.२,३३,७३,१४१ खर्च लेखेको छ । पालिकाले रिक्त पदपूर्तीको लागि लोक सेवा आयोग समक्ष कर्मचारी माग गर्नु पर्नेमा सो गरेको देखिएन् ।

त्यसैगरी सोही ऐनको दफा ८३ (८) वमोजिम पालिकाले नगर प्रहरी, सवारी चालक, कार्यालय सहयोगी, पलम्बर, इलेक्टीसियन, चौकिदार, मालि, बँगैचे लगायतका पदमा मात्र करारवाट सेवा लिन सकिने व्यवस्था गरेको छ। स्थानीय तहले माथि उल्लिखित पद वाहेक पालिकामा दरबन्दी नरहेको सामाजिक परिचालक ९ जना करारमा नियुक्ति गरी वर्षभरीमा रु.२४३०००० भुक्तानी गरेको नियमसम्मत नदेखिएको रु.

अनियमित भएको	२४,३०,०००

२३.४ **कल्याण कोष –** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९१ बमोजिम स्थानीय तहले स्थानीय सेवाका आफ्नो दरबन्दीमा कार्यरत प्रत्येक कर्मचारीले खाईपाई आएको मासिक तलबबाट १० प्रतिशत रकम कट्टा गरी सो रकम बराबरले हुन आउने रकम थप गरी जम्मा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यो बर्ष कर्मचारी अवकाश कोषमा आन्तरिक श्रोतबाट रु.१०,००,०००।– ट्रान्सफर गरेको छ तर उक्त कोषको संचालन सम्बन्धी कुनै ऐन कानूनको व्यवस्था भएको देखिएन कानूनी व्यवस्थाको पालना हुनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२३.५ **कर्मचारी प्रोत्साहन भत्ता -** गो.भौ.नं. ११०५।२०८०-०३-२० स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ८६ (१) बमोजिम स्थानीय सेवाको गठन, संचालन, व्यवस्थापन, सेवाका शर्त तथा सुविधा सम्बन्धि आधारभूत सिद्धान्त र मापदण्ड संघीय कानुन बमोजिम हुने, दफा ८६ (२) बमोजिम अन्य व्यवस्था स्थानीय तहले बनाएको कानुन बमोजिम हुने व्यवस्था छ । त्यस्तै अर्थ मन्त्रालयको कार्य संचालन निर्देशिकाको परिच्छेद ७ को ७.४.१ बमोजिम अतिरिक्त समय र बिदाको दिन काम गर्दा अर्थ मन्त्रालयबाट नमर्स स्वीकृत गराई खाजा र खाना भुक्तानी दिनुपर्ने र ७.४.१ को (५) बमोजिम प्रोत्साहन भत्ता खुवाउन समेत अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृति लिनुपर्ने व्यवस्था छ ।पालिकाले कानून बनाई यो वर्ष स्थायी ५१ , करार १८, अस्थायी ४ समेत ७३ जना कर्मचारीको प्रोत्साहन भत्ता वापत रु.४७,९९,७००।खर्च लेखेको छ ।पालिकाको आन्तरिक आयश्रोत सुदृढ र मजवुत नभएको अवस्थामा यस्तो भत्ता वितरण गर्दा थप आर्थिक व्ययभार पारेको देखिन्छ। यसमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२४ **कर्मचारी सञ्चार सुविधा**

स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ८६ (१) बमोजिम स्थानीय सेवाको गठन, संचालन, व्यवस्थापन, सेवाका शर्त तथा सुविधा सम्बन्धि आधारभूत सिद्धान्त र मापदण्ड संघीय कानुन बमोजिम हुने, दफा ८६ (२) बमोजिम अन्य व्यवस्था स्थानीय तहले बनाएको कानुन बमोजिम हुने व्यवस्था छ । त्यस्तै अर्थ मन्त्रालयबाट जारी कार्य संचालन निर्देशिका २०७७ (आठौं संस्करण) को परिच्छेद ७.१.५ मा उल्लेख भए बमोजिम सार्वजनिक निकायमा कार्यरत पदाधिकारी वा कर्मचारीलाई साविकमा प्रदान गरिदै आएको पोशाक खर्च, महँगी भत्ता र स्थानीय भत्ता बाहेकका प्रोत्साहन भत्ता, अतिरिक्त समय काम गरे बापतको भत्ता, जोखिम भत्ता, विशेष भत्ता, खाना वा खाजा खर्च लगायत कुनै प्रकारको भत्ता प्रदान नगरिने उल्लेख छ । पालिकाले कर्मचारीलाई उपलब्ध गराउने ईन्धन, सञ्चार सुविधा र खाजा खर्च व्यवस्थित गर्न बनेको मापदण्ड, २०७९ अनुसार यो बर्ष ५६ जना कर्मचारीलाई (स्थायी ४५ जना र करार ११ जना) सञ्चार सुविधा वापत बर्षभरि ६,८२,९३१ रिचार्ज गरि खर्च लेखेको छ । पालिकाको आन्तरिक आयश्रोत सुदृढ र मजवुत नभएको अवस्थामा यस्तो सुविधा वितरण गर्दा थप आर्थिक व्ययभार पारेको देखिन्छ। यसमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२५ **महोत्सव तथा अन्य खर्च**

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ ले, पर्व, जात्रा, संस्कृति लगायतमा आर्थिक सहायता दिन सक्ने कानूनी व्यवस्था गरेको देखिदैन । तर पालिकाले यस वर्ष उत्सव महोत्सव, धार्मिक, सामाजिक, साँस्कृतिक प्रकृतिका कार्यमा रु.५०२०२५। खर्च गरेको छ ।यस्तो खर्च नियन्त्रण गरिनु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२६ **विविध खर्च**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम व्ययको बजेट अनुमान आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही औचित्यताको आधारमा विविध खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले पालिका केन्द्र र वडा कार्यालय समेतको यो वर्ष विविधतर्फ (कार्यालयको चिया/खाजा/खाना तथा अन्य अतिथि सत्कार तर्फको खर्च) मात्र रु.३६,३१,२२६। खर्च गरेको छ ।यस्तो खर्चमा मितव्ययिता कायम गर्नु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२७ **अनुदानको अनुगमन**

सार्वजनिक निकायबाट उपलब्ध गराईएको अनुदानको सही सदुपयोग भए नभएको एकीन गर्न अनुदान उपलब्ध गराउने निकायले समय समयमा अनुगमन गर्नुपर्दछ । यो बर्ष पालिकाले निम्नानुसारको कार्यक्रममा अनुदान खर्च लेखेकोमा पालिकाबाट बितरण भएको अनुदानको सहि सदुपयोग भए नभएको सम्बन्धमा अनुगमन तथा सोबाट प्राप्त उपलव्धी मापन गर्न स्थानीय अनुदान नीति तय गरेको छैन् । तसर्थ अनुगमनलाई प्रभावकारी वनाई संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट वितरण हुने अनुदानमा दोहोरोपना नहुने गरी अनुदानग्राहीको जीबनस्तरमा सुधार आएको यकिन गरी रकमको पूर्ण सदुपयोग गराउनेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।

अनुदानको प्रकार	**अनुदानग्राहि संख्या**	**५० % भुक्तानी रकम**

साना कृषि यन्त्र वितरण कार्यक्रम मिनिटिलर वितरण (५० प्रतिशत अनुदान)	विभिन्न ८० जना व्यक्ति	२०१९९६०
साना कृषि यन्त्र वितरण कार्यक्रम कर्नसेलर वितरण(५० प्रतिशत अनुदान)	विभिन्न ५ जना व्यक्ति	३७४९९
साना सिंचाई कार्यक्रम (७० प्रतिशत अनुदानमा सिंचाई मोटर वितरण)	विभिन्न ५५ जना व्यक्ति	७१२१७८
साना सिंचाई कार्यक्रम (७० प्रतिशत अनुदानमा पम्पसेट वितरण)	विभिन्न १६ जना व्यक्ति	४१९९८८
धान बाली प्रवद्धन कार्यक्रम	विभिन्न ३ कृषक समूह	८९००१२
आ.व.२०७८/०७९मा स्थापना भएको गहुँ पकेट निरन्तरता कार्यक्रम	१ कृषक समूह	५६५९७०
ईलेक्ट्रिक च्यापकटर खरिद तथा वितरण ढुवानी समेत अनुदान ७५%	विभिन्न १५ फर्म	४७२५००
दुध उत्पादन का लागि गाई भैसी फर्म प्रवर्द्धन कार्यक्रम अनुदान ७५%	विभिन्न १३ फर्म	७३६२६३
बंगुर पालन फर्म प्रवर्द्धन कार्यक्रम अनुदान ७५%	विभिन्न ७ वटा फर्म	२०९२४९
व्यवसायिक बाखा पालन फर्म प्रवर्द्धन कार्यक्रम अनुदान ७५%	विभिन्न ४ वटा फर्म	९८४५६
	जम्मा	६१६२०७५

सैद्धान्तिक बेरुजु

२८ **वार्षिक खरिद योजना/गुरुयोजना**

सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ ले सार्वजनिक निकायले तोकेको सीमाभन्दा बढी रकमको खरिद गर्दा तोकिए बमोजिमको खरिद गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस्तै सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ७ ले वार्षिक १० करोड भन्दा बढीको खरिद गर्दा गुरुयोजना तयार गर्नुपर्ने नियम ८ ले वार्षिक १० लाखभन्दा बढीको खरिद गर्दा वार्षिक खारिद योजना बनाउनुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले विभिन्न शीर्षक अन्तर्गत वार्षिक रु.३१०४२५३४९ । पूँजीगत खर्च/खरिद निर्माण कार्य गरेको छ । पालिकाले आफ्नो खरिद नियमावली नबनाएको अवस्थामा उक्त ऐन, नियम बमोजिम वार्षिक खरिद योजना र गुरुयोजना नबनाई खरिद कार्य गरेको देखियो । अतः पालिकाले उक्त नियमावली बमोजिम खरिद

योजना/गुरुयोजना बनाई व्यवस्थित र प्रभावकारी हुने गरी खरिद कार्य गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२९ **धरौटी**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली ,२०७७ को नियम ६६ र ६७ बमोजिम गत विगत देखिको बाँकी धरौटी रकम समयमै फिर्ता तथा सदरस्याहा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । गत बिगत बर्ष देखिको बाँकी धरौटी रु २६२१८१८८।६७ रहेकोमा म्याद नाघेका धरौटी रकम एकिन गरि राजस्वमा आम्दानी बाँधनु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

३० **सहकारी नियमन**

सहकारी ऐन, २०७४ को दफा ७३ अनुसार मासिक, चौमासिक, वार्षिक प्रतिवेदन बुझाउनु पर्ने र सहकारी नियमावली, २०७५ को नियम २८(४), सहकारी संस्थाहरुको सुपरीवेक्षण, निरीक्षण तथा अनुगमन निर्देशिका, २०७८ को दफा ३ मा मासिक प्रतिवेदन प्रत्येक महिना ७ गते भित्र एकीकृत सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (COPOMIS) दाखिला गर्नु पर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले उपलव्ध गराएको विवरणअनुसार पालिका भित्र ६२ वटा सहकारी संस्था रहेकोमा सहकारी संस्थाहरुले एकीकृत सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (COPOMIS) बाट विवरण दाखिला गरेको पाइएन । पालिका भित्रका सम्पुर्ण सम्पुर्ण सहकारी संस्थाहरुले एकीकृत सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (COPOMIS) बाट विवरण दाखिला गरि विवरण अद्यावधिक हुनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

३१ **विपद व्यवस्थापनतर्फ**

३१.१ **समिति गठन-** विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७(१) मा प्रत्येक स्थानीय तहले अध्यक्ष तथा प्रमुखको अध्यक्षतामा बढीमा १५ जना सदस्य रहेको स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले ऐनमा तोकिएबमोजिमको समिति गठन गरेको/समिति गठन गरेकोमा २ पटक बैठक बस्ने बाहेक अन्य कार्य गरेको पाइएन। ऐनमा तोकिएबमोजिम समिति गठन गरी तोकिएको काम, कर्तव्य र अधिकारमा सक्रिय बनाउनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

३१.२ **विपद् प्रकोप व्यवस्थापन कोष-** पालिकाले यस वर्ष आन्तरिक स्रोतबाट विपद् प्रकोप व्यवस्थापन कोष बजेट शिर्षकमा रू.४५ लाख बजेट विनियोजन गरि रु.१६६२५२५ खर्च लेखेको छ । उक्त रकम विपदमा परेका व्यक्तिहरुलाई औषधि उपचार सहयोग, आगलागी पीडित, शितलहरको समयमा काठ,दाउरा खरिद, मानव सेवा आश्रमलाई सहयोग, विभिन्न कार्यक्रम लगातयको क्षेत्रमा खर्च गरेको देखियो । पालिकाले विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७५ लागु गरेको अवस्थामा छ । ऐनमा व्यवस्था भएको क्षेत्रमा मात्र खर्च लेख्न पालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

३१.३ **वार्षिक प्रतिवेदन –** विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ४५ मा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले प्रत्येक आर्थिक वर्षमा गरेको कामको विवरण सहितको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समिति समक्ष पेस गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले कामको विवरण सहितको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित समितिमा पेस गरेको पाइएन । ऐनमा भएको व्यवस्थाको पालना हुनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

३१.४ **कार्य योजना –** विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७(२) तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन नियमावली, २०७६ को नियम (८) मा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकारमा परिषद्/कार्यकारी/प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समितिबाट स्वीकृत एकीकृत क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रम अनुरुप हुने गरी स्थानीय विपद् व्यवस्थापन योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने, बजेट विनियोजन गर्न लगाउने, सबै पक्षको समन्वय र संलग्न गराउने, विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य समिति गठन गर्ने, प्रभावित क्षेत्रमा उद्दार र राहत व्यवस्था गर्ने, ऐन बमोजिम कार्य गरे/नगरेको अनुगमन गर्ने, विपद् सूचना प्रणाली विकास र सञ्चालन, तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्ने, विपद् घरपरिवारको पहिचान गर्ने, कर्मचारी क्षमता अभिवृद्धिको व्यवस्था र कार्यक्रम सहितको कार्ययोजना तयारी गरी लागू गर्ने/गराउने सम्बन्धी व्यवस्था छ । पालिकाले विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७५ तर्जुमा गरेतापनि यसमा उल्लेखित प्रावधानहरुको कार्यान्वयन गरेको पाइएन । ऐन तथा नियमावलीको पालना गर्नु/गराउनु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

३२ **सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रमः**

निकासा र खर्चः गरिवीको रेखामूनी रहेका र प्रकोपका कारण घरबार विहिन भएका विपन्न परिवारहरुले सुरक्षित र वातावरणमैत्री आवास निर्माण आफैंले गर्न चाहेमा जस्तापाता र सहुलियत दरको काठ लगायतका सामाग्री खरिदकोलागी र पराल वा खरको छाना भएका घर परिवारलाई जस्तापाताको छानामुनि ल्याउने गरि सुरक्षित नागरिक आवास निर्माणकालागी यो कार्यक्रम लागु भएको छ । कार्यक्रम कार्यान्वयनकालागी शहरी विकास भवन निर्माण विभागद्वारा सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि २०७५ जारी गरेको छ । यस पालिकाले यो वर्ष कुल १२१ लाभग्राहि छनौट भएकोमा ४५ लाभग्राहिलाई कार्यक्रम कार्यन्वयनका लागी रु.१५७८१२३। खर्च लेखेकोमा देहायको व्यहोराहरु देखिएका छन् ।

क) **सुविधाः** कार्यविधिको दफा २१ मा नेपाल सरकारबाट भूकम्प पून निर्माण, प्रकोप व्यवस्थापन वा यस्तै अन्य कार्यक्रमबाट लाभान्वित लाभग्राहीलाई यो अनुदान उपलब्ध गराईने छैन भन्ने व्यवस्था रहेकोमा पालिकाले उक्त विषय यकिन गरेको देखिएन ।

ख) **किस्ता भुक्तानीः** कार्यविधिको दफा ५ को उपदफा ४, ७ र ८ अनुसार सम्झौता भएपछि अनुदान दिइने रु.५० हजारको पहिलो किस्ता ६० प्रतिशत रकम उपलब्ध गराईने र सो रकमबाट जस्तापाता,काठ लगायतको निर्माण सामाग्री खरिद गरी निर्माण कार्य अघि बढाउनु पर्ने र उक्त रकमबाट जस्तापाता र काठ लागायतको सामाग्री खरिद गरी निर्माण कार्य सम्पन्न भएको भनी प्राविधिकबाट प्राविधिक प्रतिवेदन सहितको सिफारिसको आधारमा लाभग्राहीलाई दोश्रो तथा अन्तिम किस्तावापत ४० प्रतिशत अनुदान रकम उपलब्ध गराउनु पर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले आ.व.२०७७।७८ देखि क्रमागत रुपमा ३०८ जना लाभग्राहिलाई अनुदान उपलब्ध गराउदै आएकोमा यसवर्ष ४५ जना लाभग्राहिलाई रु.३५०६९.४ का दरले मूल्यांकन पश्चात रु. १५७८१२३।– भुक्तानी खर्च लेखेको देखियो । अत कार्यविधि अनुसार निर्धारित किस्तामा लाभग्राहीलाई अनुदान दिनु पर्ने देखिन्छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

३३ **एकिकृत स्वास्थ्य पूर्वाधार विकास कार्यक्रमतर्फ**

३३.१ **पेश्की बाँकी :** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ४७ अनुसार तोकिएको म्यादभित्र पेश्की फछ्र्यौट गर्नुपर्ने र सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११३ को उप नियम (५) मा उपनियम (१) बमोजिम दिएको पेश्की खरिद सम्झौतामा उल्लेख भए बमोजिम प्रत्येक रनिङ्ग विल वा अन्य विल विजकबाट कट्टा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले ड्रागन पिपि जे. भि. लाई गत बिगत बर्ष र यस बर्ष दिएको मोविलाईजेसन पेश्की आर्थिक बर्षको अन्त सम्म फछ्यौंट नभई बाँकी देखिएकोले उक्त पेश्की रकम असुल फछ्यौंट गर्नुपर्दछ ।

ब.उ.शि.नं.	पेश्की लिनेको नाम	पेश्की रकम	कैफियत
एकिकृत स्वास्थ्य पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	ड्रागन पिपि जे. भि	१९०००००।	चालु वर्षको
	ड्रागन पिपि जे. भि	१९६४३६३५।	गत बर्षको
	जम्मा	२१५४३६३५।	

सैद्धान्तिक बेरुजु

३३.२ **निर्माण व्यवसायी कोष कट्टि -** निर्माण व्यवसाय नियमावली २०५६ को नियम १४ मा निर्माण व्यवसायीले स्वीकृत ठेक अङ्कको ०.१० प्रतिशतको दरले हुन आउने रकम निर्माण व्यवसायी कोष दाखिला गर्नुपर्नेमा व्यवस्था रहेकोमा ड्रागन पिपि जे. भि लाइ रु ३५०९५२१९। को विल भुक्तानी गर्दा निर्माण व्यवसायी कोष कट्टि रु.३५०९५। नगरेकोले असूल गरि दाखिला हुनुपर्ने रु

असुल गर्नुपर्ने	३५,०९५

३४ **म्याद नाघेको पेश्की**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली २०७७ को परिच्छेद ५ बमोजिम एक आर्थिक वर्षमा गएको पेस्की सोही वर्षमा फछ्र्यौट गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। देहाय अनुसार रु. २३,८८,२६६ पेश्की बाँकी रहेकोमा म्याद नाघेको पेस्की फछ्र्यौट हुनुपर्ने रु.

सि.नं.	पेश्की लिएकोमिति	गो. भौ. न.	पेश्कीको विवरण	पेश्की लिने ब्यक्ती, फर्म वा कम्पनीको नाम	जम्मा	
१.	२०८०/०३/२२	३८८	गोरुसिङ्गे सहरी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	गोरुसिङ्गे सहरी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	२३,८८,२६६	

पेश्की	२३,८८,२६६

३५ **डि.पि.आर. खर्च**

बजेट व्यवस्था भई कार्यान्वयन हुने आयोजनाको मात्र गुरुयोजना डि.पि.आर. लगायतको अध्ययत गरी प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्दछ । यस स्थानीय तहले यो बर्ष स्वीकृत बार्षिक कार्यक्रम अनुसार देहायबमोजिमको कार्य परामर्शदाताबाट गराई प्रतिवेदन प्राप्त गरेको छ ।यस्तो अध्ययनकार्य गराउँदा लाग्ने खर्चको लागत अनुमान तयार गर्दा कुनै आधार नलिई स्वीकृत बजेट बमोजिमकै रकम खर्च गरेको उपयुक्त देखिएन । डि.पि.आर. तयार गर्दा नगरपालिकाको प्राविधिक जनशक्ति प्रयोग नगर्नाको कारण स्पष्ट गर्दै आगामी दिनमा पालिकाको प्राविधिक जनशक्तिबाट यस्तो कार्य गराउनु पर्दछ । साथै यसरी अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएका आयोजनाहरु कार्यान्वयनमा गएको समेत नदेखिएकोले खर्चको सार्थकता समेत देखिएन । डि.पि.आर.गरेको योजना कार्यान्वयन हुनुपर्दछ ।

कार्य विवरण	परामर्शदाता	स्वीकृत रकम	खर्च रकम	अध्ययनबाट निर्धारण भएको आयोजनाको लागत
Preparation of Municipal Trasport Master Plan (M.T.M.P.	ईन्जिनियरिङ्गको घर प्रा.लि.	१७८०२२३	१६७२९६५	उल्लेख नभएको ।

)				

सैद्धान्तिक बेरुजु

३६ **कन्टिन्जेन्सी खर्च**

सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १०(७) अनुसार लागत अनुमान तयार गर्दा लागत अनुमानको ४ प्रतिशतमा नबढ्ने गरी कन्टिन्जेन्सी खर्च समावेस गर्न सकिने र नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालयको मिति २०७०।१।१५ को निर्णयअनुसार खर्च गर्दा पूँजीगत प्रकृतिको २ प्रतिशत र अन्य सानातिना खर्च २ प्रतिशतभन्दा नबढ्ने गरी खर्च गर्न सकिने व्यवस्था गरेको छ । पालिकाले योजना कार्यान्वयन गर्ने क्रममा प्रत्येक कार्यक्रम खर्चबाट पालिका तर्फका योजनाहरुबाट २.५ प्रतिशत र संघ,प्रदेश का योजनाबाट ३ प्रतिशतका दरले बिलबाट यस्तो रकम कट्टी गर्ने गरेको छ । आ.व २०७९/८० मा कन्टीन्जेन्सी बापत रु.११,६७,१८९ खर्च गरेको छ । उक्त खर्च नगर स्तरीय योजना अनुगमनगरि अनुगमन भत्तामा रु.५०६०००।, वडा स्तरीय योजना अनुगमनगरि अनुगमन भत्तामा रु.४,९८,०००। र योजनाको ल्याब टेस्ट लगायतमा खर्च लेखेको छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

३७ **प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमतर्फ**

स्थानीय तहमा सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिलाई न्यूनतम रोजगारी प्रत्याभूत गराउन एवम् सामूदायिक पूर्वाधारहरुको विकास मार्फत नागरिकको जीवनयापनमा सुधार ल्याउने उद्देश्यले स्थानीयतहभित्र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको छ । प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम संचालन निर्देशिका, २०७५ को दफा २(१) बमोजिम नगरपालिकाले बेरोजगारको तथ्याङ्क अद्यावधिक गरेर, सुचीमा समावेश भएकाहरुलाई प्राथमिकिकरण गरी प्राथमिकता क्रम अनुसार, कामका लागि रोजगार कार्यक्रममा संलग्न गराई रोजगारी दिनुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा, कार्यालयले कामका लागी रोजगार कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि निर्देशिकामा उल्लेखित व्यवस्थाहरुको पालना नगरी अत्याधिक संख्यामा योजना छनौट भएको, पूर्वाधार एवम् अन्य विकास निर्माणका लागि अधिकाँश योजना छनौट नभई, अनुत्पादनमुलक कार्य गराउने गरी योजना छनौट भएका छन् । अधिकाशं निर्माण कार्यको नापी किताब तयार भएको छैन् । साथै श्रमिकको संख्या पनि अत्याधिक रहेकोले कार्यक्रमको उद्देश्य अनुरुप लक्ष्य हाँसिल गर्ने गरी कार्यान्वयन भएको पाईएन । कार्यक्रम अन्तर्गत कामका लागि पारिश्रमिकमा आधारित सामुदायिक आयोजना सञ्चालन गर्न कुल विनियोजन बजेट रु. ७२०००००।– सामग्री खरिद तथा ढुवानी र कन्टिन्जेन्सी खर्च बाहेक श्रमिक ज्यालामा रु. ४०५८९०७।– खर्च भएको देखिन्छ । रोजगार कार्यक्रममा आवद्ध हुनको लागि ७९८ जनाले निवेदन दिएकामा जम्मा १८२ जना छनोट भई काम गरेको प्रतिवेदन नगरपालिकाले तयार गरेको छ । पालिकका १० वटा वडा मध्ये वडा नं. १,२,४,५,६ र ९ वडामा यो कार्यक्रम संचालन भएको जानकारी नगरपालिकाले दिएको छ ।६ वटा वडामा सञ्चालित कार्यक्रममा १८२ जनालाई दैनिक ५७७ को दरले अधिकतम ७६.५ दिन रोजगारी दिएको पाइयो ।यसरी कार्यक्रमको नापी तथा मूल्यांकन तयार गरे पनि कार्य दिन र कूल कार्य बीच तुलना गर्न सक्ने अवस्था छैन ।

क) प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम संचालन निर्देशिका,२०७५ को दफा १२ मा स्थानीय तह भित्रका बेरोजगार व्यक्तिहरु तथा रोजगारदाताहरुको तथ्याङ्क संकलन र अद्यावधिक गर्ने र स्थानीय तहको बजेट तथा कार्यक्रमबाट रोजगारमूलक आयोजना तर्जुमा,कार्यान्वयन,अनुगमन र मुल्याङ्कन गर्ने कार्य स्थानीय तहको हुने उल्लेख छ । त्यस्तै दफा १८ मा रोजगारदाताले प्रत्येक बर्षको चैत्र मसान्त भित्रको म्याद तोकि बेरोजगारहरुको लगत संकलन गर्नुपर्ने र लाभग्राहि परिचयपत्र वितरण गर्नुपर्ने उल्लेख छ । तर पालिकाले निर्देशिकाले तोकेको व्यवस्थाको पालना गरेको पाईएन । सो सम्बन्धमा सुधार हुनुपर्दछ।

ख)निर्देशिकाको दफा ८६ मा लक्षित वर्गको लागि बिशेष व्यवस्था गरेको,दफा ८७ मा सो कार्यक्रम अन्तर्गत श्रमिकलाई काममा खटाउदा दुर्घटना बिमा गरी खटाउनुपर्ने र सो विमामा चालिस प्रतिशत श्रमिकको तर्फबाट व्यहोर्ने उल्लेख छ । दफा ७८ मा सम्बन्धित नगरकार्यपालिकाले आ-आफ्नो क्षेत्र भित्रका कार्यक्रम सम्बन्धमा लाभग्राहि समेतको संलग्नतामा बर्षको एक पटक सार्बजनिक सुनुवाई कार्यक्रम गर्नुपर्ने उल्लेख छ । तर पालिकाले सोको कार्यान्वयन गरेको छैन । यसमा सुधार हुनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

३८ **सामाजिक सुरक्षातर्फ**

निकासा - पालिकाले पेश गरेको विवरण अनुसार सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन तर्फ १० वडाका लाभग्राहिहरुको खातामा विभिन्न ८ वटा बैंक मार्फत भत्ता रकम जम्मा गर्न प्रथम त्रैमासिकमा रु.६६३००२०६।, दोस्रो त्रैमासिकमा रु.७३८४१६३१। तेस्रो त्रैमासिकमा रु. ७२६०८४३७। र चौथो त्रैमासिकमा रु. ७४०३७७३४। समेत रु.२८६७८८००८।- निकासा गरेको उल्लेख छ । कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयको आ.ले.प. प्रतिवेदन अनुसार जम्मा निकासा खर्च २८६२५०९१४.४८ देखिएकोले फरक रकम रु.५३७०९३.५२ ।मृत्यु तथा विविधको फिर्ता गरेको विवरण पेश गरेको छ । सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धमा देखिएका व्यहोरा निम्नानुसार छन् :

३८.१ **अनुगमन तथा निरीक्षण -** सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यविधि २०७७ को दफा २७ (३) अनुसार गाउँ कार्यपालिका अध्यक्ष वा नगर कार्यपालिकाका प्रमुखले वा स्थानीय तहका प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले भत्ता वितरण कार्य प्रक्रियाको निरीक्षण तथा अनुगमन गर्नुपर्ने व्यवस्था भएकोमा यस पालिकाले सो कार्य गरेको पाइएन। यस तर्फ पालिका क्रियाशिल हुनुपर्ने देखिन्छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

३८.२ **पारदर्शिता -** सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७7 को दफा ३2 मा स्थानीय तहको कार्यालयले लाभग्राहीको नाम दर्ता तथा नवीकरण प्रकृया, भत्ताको दर, प्राप्त हुने बैंक, लाभग्राहीले पुरा गर्नुपर्ने प्रकृया जस्ता भत्ता सम्बन्धि जानकारी स्थानीय सामाजिक संघसंस्था, गैरसरकारी संस्था, सामाजिक परिचालनमा संलग्न संस्था समेतको सहयोग लिएर अनिवार्य रुपमा प्रचार प्रसार गर्ने र भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीहरुको नामावली सम्बन्धित

स्थानीय तहको वेभसाइटमा राख्ने व्यवस्था गरेकोमा नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले उल्लेखित व्यवस्था परिपालना गरेको पाइएन ।कार्यविधिमा उल्लेखित व्यवस्था परिपालना गरी सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमको पारदर्शिता प्रवर्द्धन गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

३९ **नगरपालिका पुँजिगततर्फ**

३९.१ **पूर्व निर्धारित क्षतिपूर्ति** : सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२१ मा निर्माण व्यवसायीको ढिलाइको कारणले खरिद सम्झौता बमोजिमको काम सो सम्झौतामा तोकिएको म्यादमा सम्पन्न हुन नसकेमा सम्झौता रकमको १० प्रतिशतमा नबढ्ने गरी कार्यालयलाई पूर्व निर्धारित क्षतिपूर्ति दिनुपर्ने उल्लेख छ। देहायका निर्माण व्यवसायीहरुले सम्झौता अवधि भन्दा ढिला गरी कार्यसम्पन्न गरेकोले सम्झौता रकममा प्रति दिन ०.०५ प्रतिशतका दरले सम्बन्धित निर्माण व्यवसायीवाट क्षतिपूर्ति असुल हुनुपर्ने रु

कामको विरण	निर्माण व्यवसायी	कवोल अंक (भ्याट वाहेक)	सम्पन्न गर्नुपर्ने मिति (म्याद थप समेत)	कार्यसम्पन्न भएको मिति	ढीला दिन	क्षतिपूर्ति असूल भएको रकम	नपुग रकम
छेत्रदेहि धनकौली खण्ड सडक स्तरोन्नती तथा कालोपत्रे निर्माण	श्री इलिगेन्ट कन्स्ट्रक्सन कम्पनी कपिलवस्तु	४२५१६४१।	२०७९।८।१५	२०७९।११।१७	९१	०	१९३४४९।
जम्मा							१९३४४९।

✂................(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर असुल भई पेश भएको आधारमा मिति २०८०।१२।३० को निर्णयबाट रु. १०७४७३।- सम्परीक्षण गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	१,९३,४४९

३९.२ **बढी खर्च**

✂................(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर असुल भई पेश भएको आधारमा मिति २०८०।१२।३० को

निर्णयबाट रु. ३८७५०।- सम्परीक्षण गरिएको)

असुल गर्नुपर्ने	०

४० **शिक्षा तर्फ -**

४०.१ **विद्यालय निकासा रजिष्ट्रर :** अधिकार प्राप्त अधिकारीले आम्दानी खर्च ठिक र विश्वसनीय रहेको तथा दोहोरो हुने गरी भुक्तानी भएको छैन भन्ने कुरामा सुनिश्चित हुनुपर्दछ । पालिकाले तोकिएको ढाँचामा विभिन्न विद्यालयलाई निकासा दिएको रकमको स्पस्ट विवरण खुलाई विद्यालय निकासा रजिष्ट्रर अवलम्वन गरेको पाइयो । जसले गर्दा दोहोरो भुक्तानी हुन सक्ने अवस्थाको नियन्त्रण गर्न सघाउदछ साथै आन्तरिक नियन्त्रण अवलम्बन गर्न सहयोग पुगेको देखिन्छ । पालिकाले आवश्यकता अनुसार तोकिएको ढाँचामा परिमार्जन गर्दै विद्यालयगत निकासा रजिष्ट्रर राख्नु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

४०.२ **शिक्षक विद्यार्थी अनुपात -** स्थानीय तहमा रहेका सामुदायिक विद्यालयहरुमा दरबन्दी अनुसार शिक्षकको पदपूर्ति भई नियमित पठनपाठनको व्यवस्था हुनुपर्दछ । विद्यालय समायोजन कार्यान्वयन निर्देशिका २०७० ले न्यून विद्यार्थी भएका विद्यालयलाई जिल्ला शिक्षा समन्वय अधिकारीको सिफारिसमा जिल्ला शिक्षा समितिले बन्द गरी अर्को पायक पर्ने विद्यालयमा नियमानुसार समायोजन गर्न सक्ने उल्लेख छ । निर्देशिकाको बुँदा नं. १४.१ मा विद्यालय समायोजन सम्बन्धी कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागी विद्यालयको तथ्याङ्क संकलन गरी सम्भाव्यता अध्ययन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिका अन्तर्गत रहेका ५९ सामुदायिक विद्यालयमध्ये प्राप्त विवरण अनुसार शिक्षकको दरबन्दी संख्या ३१६ रहेकोमा करार १३७ समेत ३१३ जनाको पदपूर्ती भएको छ ।उक्त विद्यालयहरुमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुको कुल संख्या १४६७४ रहेको छ । पालिकामा रहेका विद्यालयमध्ये उल्लेखित विद्यालयमा शिक्षक विद्यार्थी अनुपात १:२८ देखि १:३२ सम्म रहेको प्राप्त विवरणबाट देखिन्छ । सो अनुसार कतिपय विद्यालयमा शिक्षक दरबन्दी न्युन अवस्थामा रहेको र कतिपयमा न्युन विद्यार्थी संख्या रहेका कारण प्रति विद्यार्थी लागत बढ्न गएको अवस्था देखिन्छ । अतः भौगोलिक दुरी टाढा भएमा बालविकाश केन्द्र स्थापना गरी न्युन विद्यार्थी संख्या भएको विद्यालय समायोजन एवं शिक्षक दरबन्दी मिलान गरी पठनपाठन व्यवस्थित गर्न सम्बन्धित निकायले ध्यान दिनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

४०.३ **विद्यालयको अनुगमन नियमन व्यवस्था –** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ अनुसार माध्यमिक तहसम्मका विद्यालय संचालन तथा व्यवस्थापनको लागि आवश्यक नीति निर्माण, अनुगमन मुल्याङ्कन तथा नियमन सम्बन्धित कार्य सम्बन्धित पालिकाले गर्ने व्यवस्था भएकोमा पालिकाले विद्यालय अनुगमन मापदण्ड तयार गरेको छैन । जसबाट विद्यालय अनुगमन कार्य शिक्षण शिकाइ कार्य प्रभावकारी रुपमा संचालन हुन नसक्ने देखिएकोले अनुगमन मापदण्ड तयार गरी विद्यालय अनुगमन कार्यलाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्नुपर्दछ

सैद्धान्तिक बेरुजु

४०.४ **पाठ्यपुस्तक -**

%.................(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर असुल भई पेश भएको आधारमा मिति २०८०।१२।३० को निर्णयबाट रु. ५९६७३।- सम्परीक्षण गरिएको)

असुल गर्नुपर्ने	०

४०.५ **दिवा खाजा –** कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका, २०७९।८० क्रियाकलाप नं. २.७.११.१ (घ) अनुसार दोस्रो त्रैमासिक देखि स्थानीयतहले विद्यालय भौतिक रुपमा पूरा समय चलेको दिन खाजा उलब्ध गराईएका विद्यालयको प्रधानाध्यापक र वि.व्य.स. अध्यक्षबाट विद्यार्थीको सङ्ख्यात्मक विवरण प्रमाणित गराई स्थानीय तहमा सङ्कलन गरी सङ्ख्या यकिन भए पश्चात मात्र थप अनुदान दिने व्यवस्था मिलाउने उल्लेख छ । त्यसैगरी क्रियाकलाप नं. २.७.११.१ (छ) अनुसार विद्यालयबाट गरिएको दिवा खाजा कार्यक्रमको निरीक्षण अनुगमन स्थानीय तहबाट गर्ने र सबै सामुदायिक विद्यालयमा दिवा खजा अनुगमन निरीक्षण पुस्तिका खडा गर्नुपर्ने एवँ उक्त निरीक्षण पुस्तिकामा सङ्घिय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहका पदाधिकारी एवम् कर्मचारी र निरीक्षण अनुगमनमा खटिएका व्यक्तिले आफ्नो राय सुझाव दिने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले वडा अध्यक्ष, प्रधानाध्यापक, वि.व्य.स.को अध्यक्षबाट हाजिरी प्रमाणित गरेको आधारमा दिवा खाजाको लागी यो बर्ष ५९ विद्यालय तथा ३ सामूदायिक बाल बिकास केन्द्र सहित ६२ वटा विद्यालयमा रु.२ करोड १६ लाख ३४ हजार ५९५ रकम निकासा गरी अविभावक र विद्यार्थीलाई नगद वितरण गरेको भरपाई पेश गरेको छ ।सम्बन्धित विद्यार्थीले रकम प्राप्त गरे नगरेको सम्बन्धमा पालिकाले अनुगमन गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

४०.६ **छात्रवृत्ति -** कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका, २०७९ को क्रियाकलाप नं. ७.२.११ को बुँदा नं. ४.२ को गैर आवासीय छात्रवृत्ति अन्तर्गत दलित छात्रवृत्ति कक्षा १-८ र छात्रा छात्रवृत्ति कक्षा १-८ का प्रति विद्यार्थी रु. ४००।– दरले छात्रवृत्ति निकासा गर्ने उल्लेख छ । पालिकाले यो बर्ष ५९ विद्यालयलाई छात्रवृत्ति वापत रु.२६०७२००। निकासा गरि नगद वितरणको भरपाई पेश गरेको छ । सम्बन्धित विद्यार्थीले रकम प्राप्त गरेको सुनिश्चित हुन अनुगमन हुनुपर्दछ

सोधभर्ना नलिएको

४०.७ **नगर शिक्षकको तलब भत्ता –** अन्तर सरकारी बित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ९ ले स्थानीय तहलाई स्वीकृत दरबन्दी भित्रका शिक्षकको तलब भत्ता वापत सशर्त अनुदान उपलब्ध गराउने व्यवस्था छ । साविकको जिल्ला शिक्षा कार्यालयबाट अनुमति प्राप्त गरी सञ्चालनमा रहेका र कुनै पनि दरबन्दी तथा राहत अनुदान कोटा प्राप्त नगरेका विद्यालयलाई शिक्षक व्यवस्थापन गर्ने गरी शैक्षिक सत्रका लागि सहयोग अनुदान दिन सकिने व्यवस्था छ । तर पालिकाले स्वीकृत दरबन्दी बाहिर विभिन्न विद्यालयहरुमा ९३ जना पालिका शिक्षक नियुक्त गरी राजस्व बाडँफाड बाट रु.१६२६८०३४। तलब भत्ता र पोशाक भत्ता भुक्तानी गरेको

नियमसम्मत देखिएको छैन । आवश्यकता अनुसार विद्यालय मर्ज गरि आवश्यक दरबन्दि सिर्जना पश्चात स्थायी शिक्षकको पदपूर्तीको लागि पहल कदमी चाल्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

४०.८ **स्यानिटरी प्याड-** स्यानिटरी प्याड (वितरण तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि,२०७६ को दफा ४ मा पालिकाले खरिद गरेको स्यानिटरी प्याड गुणस्तरमा कमी नआउने गरी भण्डारण गर्नुपर्ने उल्लेख छ। साथै दफा ५ मा स्यानिटरी प्याड त्रैमासिक,चौमासिक वा अर्धवार्षिक रुपमा वितरण गर्न सकिने उल्लेख छ। पालिका भित्रका सामुदायिक विद्यालयहरुमा कक्षा ६ भन्दा माथिका छात्रा विद्यार्थीहरु ४००८ जना रहेका छन।कार्यविधि अनुसार प्रति छात्रा १६ पिस (२ प्याकेट) १० महिनाको लागि खरिद गर्नुपर्ने उल्लेख छ । पालिकाले जस्मिन हाइजीन प्रोडक्सन बाट ८०००० प्याकेट स्यानिटरी प्याड रु २०७९२०० (मु अ कर समेत) मा खरिद गरेको छ। खरिद गरेको प्याड २४ वटा विद्यालयमा ७७९९१ वितरण गरि २०१९ प्याकेट मौज्दात राखेको पाईयो । खरिद गरिएका प्याडहरु भण्डारण गर्दा गुणस्तरमा कमी नआउने गरी सुरक्षित रुपमा राख्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

४०.९ **विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर प्रोत्साहन –** नेपाल सरकार, शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र, सानोठिमी भक्तपुरको प.स. ०७९/०८०, च.नं. ११०. मिति २०८०/०३/०५ को पत्रानुसार शैक्षिक गुणस्तर परीक्षण केन्द्रबाट भएको कार्यसम्पादन परीक्षणबाट व्यवस्थापकीय तथा शैक्षिक सुधारमा उत्कृष्ट कार्य गरेका विद्यालयलाई नतिजामा आधारित प्रोत्साहन अनुदान दिने व्यवस्था भएकोमा यस नगरपालिकाको गौतमबुद्ध माध्यमिक विद्यालय गोरुसिंगे लाई व्यवस्थापकीय तथा शैक्षिक सुधारमा उत्कृष्ट कार्य गरेका विद्यालयलाई नतिजामा आधारित प्रोत्साहन अनुदानका लागि छनौटका आधार २०७१ को बुँदा नं. ३ को (ङ) मा छनौट हुने विद्यालयलाई प्रोत्साहन अनुदान रकम उपलब्ध गराउने व्यवस्था छ । यसका लागि आर्थिक वर्ष २०७९/०८० का लागि शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना (केन्द्र स्तर) तर्फको स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम कम्पोनेन्ट नं. २.७.२३.३५ मा रहेको व्यवस्थापकीय र शैक्षिक सुधारमा उत्कृष्ट कार्य गरेका विद्यालयलाई नतिजामा आधारित प्रोत्साहन कार्यक्रममा विनियोजित बजेटबाट प्रोत्साहन अनुदान दिने व्यवस्था बमोजिम गौतमबुद्ध माध्यमिक विद्यालयलाई रु. ६,९७,०००। अनुदान दिएकोमा सो खर्चको विवरण पेश हुनुपर्ने रु.

गो.भौ.नं.।मिति	रकम
२०३।२०८०-०३-१०	५,००,०००
२०९।२०८०-०३-११	१,९७,०००
जम्मा	६,९७,०००

प्रमाण पेश नगरेको	६,९७,०००

४१ **औषधी खरिद**

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ८५ को उपनियम १(क) मा बिस लाख रुपैयाँसम्मको औषधिजन्य मालसामान उत्पादकले राष्ट्रिय स्तरको समाचार पत्रमा सूचना प्रकाशन गरी तोकेको बिक्री मूल्यमा सोझै खरिद गर्न सकिने व्यवस्था छ । पालिकाले कोटेशन मार्फत रु.९६४६०७.५६ को औषधि खरिद गरेको छ । यस सम्बन्धी देखिएको व्यहोराहरु निम्नानुसार छनः

• आपूर्ति हुने औषधि डव्लु.एच.ओ. सटिफइड हुनुपर्ने सम्बन्धित विषय विज्ञबाट मुचुल्का उठाई राख्ने नगरेको तथा उक्त औषधि बिक्रीको लागि होइन खुलाएको प्रमाण समावेश नभएको ।

• आपूर्ति भएका औषधी एंवम सर्जिकल समान स्टोर दाखिला हुनुअघि स्पेशीफिकेशन अनुसार भए/नभएको नखुलाएको कारण औषधिको गुणस्तर यकिन गर्न सकिएन ।

• औषधिको खर्च घटाउदा मागफारामको आधारमा घटाउनु पर्ने एकमुष्ट घटाउने गरेको ।

तसर्थ औषधिको खरिद, आपूर्ती, दाखिला तथा खर्चको विवरण अद्यावधिक हुने गरी अभिलेख राख्ने, तोकीएको गुणस्तर अनुसारकै औषधि प्राप्त भएको नभएको एकीन गरी हस्तान्तरण तथा खरिद गरिएको औषधिको विवरण खुल्ने गरी अभिलेख राख्ने तथा आर्थिक वर्षको अन्त्यमा बांकी रहेको औषधिहरु जिम्मेवारी जिन्सी अभिलेख व्यवस्थित गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

४२ **न्यानो झोला कार्यक्रम**

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट जारी गरेको आर्थिक वर्ष २०७९।८० मा सशर्त अनुदान तर्फ स्थानीय तहबाट सञ्चालन गरिने कार्यक्रमहरुको मार्गदर्शनमा प्रसुतिका आधारमा अनुमान गरी न्यानो झोलाको लागि अस्पतालहरुले सार्वजनिक खरिद ऐन र नियमावली अनुसार तोकिएको स्पेशिफिकेशन अनुसार खरिद गरी सो अनुसार गुणस्तर भए नभएको आधिकारिक तहबाट गुणस्तर परीक्षण गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । यस पालिका अन्तर्गतका ५ बर्थिङ सेन्टरमा गत वर्ष १८७ थान न्यानो झोला मौज्दात भएको र यस वर्ष ५५० थान को रु.४९२८४९।- मा खरिद गरेको छ । पालिकाको भण्डारमा खरिद गरिएका ५७ थान न्यानो झोला मौज्दातमा रहेका छन् । खरिद भएका त्यस्ता झोलाहरु तोकिएको स्पेशिफिकेशन अनुसार गुणस्तर भए नभएको आधिकारिक तहबाट परीक्षण गरेको देखिएन । तसर्थ माग र आवश्यकताको वस्तुनिष्ठ आङ्कलन गरी गुणस्तरीय झोला खरिद गर्नुपर्दछ । लामो समय भण्डारण गर्दा सोको गुणस्तरमा ह्रास आउने हुनाले त्यसतर्फ समेत पालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

४३ **अनुगमन भत्ता**

संघीय सरकारबाट प्राप्त भएका सशर्त अनुदान अन्तगर्तका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्दा स्थानीय तहले अर्थ

मन्त्रालयबाट जारी भएको कार्य सञ्चालन निर्देशिकाको पालन गर्नुपर्दछ । पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र सञ्चालित विभिन्न कार्यक्रमहरुको अनुगमन गरेको भनी पालिकाको पदाधिकरी तथा कर्मचारीलाई अनुगमन भत्ता वितरण गरेको छ । त्यस्तै अर्थ मन्त्रालयबाट जारी कार्य संचालन निर्देशिका २०७७ (आठौं संस्करण) को परिच्छेद ७.१.५ मा उल्लेख भए बमोजिम सार्वजनिक निकायमा कार्यरत पदाधिकारी वा कर्मचारीलाई साविकमा प्रदान गरिदै आएको पोशाक खर्च, महँगी भत्ता र स्थानीय भत्ता बाहेकका प्रोत्साहन भत्ता, अतिरिक्त समय काम गरे बापतको भत्ता, जोखिम भत्ता, विशेष भत्ता, खाना वा खाजा खर्च लगायत कुनै प्रकारको भत्ता प्रदान नगरिने उल्लेख छ । पालिकाको आफ्नो कार्य क्षेत्रभित्र संचालित कार्यक्रमको अनुगमन गरी आवश्यक थप निर्देशक दिनु पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरुको नियमीत कार्यक्षेत्र भित्र पर्ने भएकाले स्पष्ट कानूनी आधारबिना नियमित कार्यको अनुगमन गरेको भनी प्रति अनुगमन रु.१००० को दरले अनुगमन भत्ता दिनु नियमसम्मत देखिएन । यस्तो खर्चमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ ।

शिर्षक ।गो.भौ.नं.	कार्यक्रको नाम	सख्या	कर बाहेकको भूक्तानी
शशर्त चालु	बिभिन्न कार्यक्रम	५	३८२५०
शशर्त चालु	भिटामिन ए कार्यक्रम	७	१३७००
प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम	बिभिन्न अनुगमन	८	१३६००
९१४।२०८०-०३-०४ (न.पा.चालु)	साना कृषि छनोटको लागि गरिएको अनुगमन	१२	६२०५०
११३३।२०८०-०३-२२ (न.पा.चालु)	स्वास्थ्य तर्फ विभिन्न कार्यक्रम अनुगमन	५	१५३००

सैद्धान्तिक बेरुजु

४४ **आन्तरिक लेखापरीक्षण बेरुजु**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन २०७६ को दफा ३३(८) मा लेखा उत्तरदायी अधिकृतले आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा समावेश भएका व्यहोरा अन्तिम लेखापरीक्षण हुनु अगावै फस्यौंट तथा सम्परीक्षण गराई अन्तिम लेखापरीक्षक समक्ष प्रस्तुत गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा औल्याइएको व्यहोरा अन्तिम लेखापरीक्षण अवधिसम्म फस्यौंट गरेको छैन।आन्तरिक लेखापरीक्षणवाट औल्याइएको व्यहोरा देहाय बमोजिम रहेको

४४.१ **नाफा मूलक संस्थालाई अनुदान :** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७६ वितरणमुखी खर्चलाई नियन्त्रण गर्दै संघ तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त रकमलाई स्थानीय पूर्वाधार विकास तथा दीर्घकालीन पूँजी निर्माण

हुने कार्यमा खर्च गर्नुपर्दछ । जसबाट नाफा कमाउने उद्देश्यले स्थापित संस्थालाई अनुदान उपलब्ध गराउन मिल्दैन । यदि गराउने हो भने पनि सार्बजनिक रुपमा निःशुल्क वा कम शुल्कमा सेवा उपलब्ध गराउने सुनिश्चित हुनुपर्दछ । पालिकाले यो बर्ष नाफामुलक संस्थाको कार्यालय व्यवस्थापन खर्चका लागि अनुदान उपलब्ध गराएको छ । तर त्यसबाट उपरोक्त बमोजिम सेवा प्रवाह हुने सुनिश्चित छैन । यसका केही उदाहरणहरु निम्न बमोजिम छन ।

क.स.	**कार्यक्रम शिर्षक**	**खर्च रकम**
१	दुध उत्पादनका लागी गाई भैसि फर्म प्रवर्द्धन कार्यक्रम अनुदान ७५%	६,३२,३७७.००
२	व्यवसायी स्थानीय कुखुरा प्रवर्द्धन कार्यक्रम अनुदान ७५%	१८,७८८.००
३	बंगुर पालन फर्म प्रवर्द्धन कार्यक्रम अनुदान ७५%	२,०४,७५०.००
४	व्यवसायिक बाख्रा पालन फर्म प्रवर्द्धन कार्यक्रम अनुदान ७५	७२,८०६.००
जम्मा		**९२८७२१.००**

सैद्धान्तिक बेरुजु

४४.२ **अन्य कार्यालय खर्च :** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३९ मा स्वीकृत बजेट रकम स्वीकृत निकायको लागी भएको र सोही अनुसार अन्यत्र प्रयोजनमा खर्च नगर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्र स्वीकृत कार्यक्रम र बजेट सिमा भित्र रही खर्च गर्नुपर्दछ । यस बर्ष पालिकाले आफ्नो क्षेत्राधिकार नपर्ने, समान अस्तित्व र छुट्टै बजेट विनियोजन हुने कार्यालयको कार्यका लागी कार्यपालिकाले निर्णय गरी भुक्तानी दिएको छ । निम्न कार्यालय नगरपालिकाको नियन्त्रण अधिकार क्षेत्र भित्र पनि नपर्ने र सम्बन्धित निकायबाट समेत बजेट विनियोजन हुने भएकाले एउटै कामको लागी दुई निकायबाट विनियोजन हुन सक्ने अवस्था समेत रहेकोले नियमित गर्नुपर्ने रु .

क.स.	**भौचर न. र मिति**	**कार्यालय र प्रयोजन**	**रकम**
१	221-२०७९/०८/२० 441-२०७९/११/१२ 1004-२०८०/०३/११	प्रहरी चोकी राजपुर, घरभाडा	120000
२	466-२०७९/११/१७	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, मालपोत कार्यालय, कपिलवस्तु	२८२७४४
	19- २०७९/०८/२०	ईलाका प्रहरी कार्यालय, रंगरोगन	२१६८४४

	३४-२०७९/१०/१८	जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालय, खानेपानो धारा जडान	२४३७५
	53- २०७९/११/३०	ईलाका प्रहरी कार्यालय, खानेपानो धारा जडान	10000
	183-२०८०/०२/१८	जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालय गोरुसिंगे, बाउण्ड्री वाल निर्माण	४६९२८५
	201-२०८०/०२/२२	गौतमबुद्ध बहुमुखी क्याम्पस गोरुसिङ्गे, अधुरो कम्पाउण्ड वाल निर्माण	555700
	216-२०८०/०२/२४	गौतम बुद्ध बहुमुखी क्याम्पस गोरुसिङ्गे	38025
	232-२०८०/०२/२९	बुद्ध दर्पण राष्ट्रिय दैनिक	194000
	374-२०८०/०३/२१	हनुमानचोकमा रहेको प्रहरी चौकी व्यवस्थापन	४२२७२०
	387-2080/03/22	जिल्ला प्रहरी कार्यालयको वाउण्डरी वाल निर्माण	२४७९४२
	406-2080/03/24	इलाका प्रहरी कार्यालय शौचालय निर्माण व्यवस्थापन	९६२५७०
जम्मा			**३५४४२०५**

अनियमित भएको	३५,४४,२०५

४४.३ **खर्चको पुष्ट्याई :** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३९ को १० मा जिम्मेवार व्यक्तिले सरकारी रकमको खर्च लेख्नु अघि त्यस्तो रकम खर्च गर्न वा भुक्तानी दिन आवश्यक बिल, भरपाई र कागजात संलग्न भए वा नभएको तथा संलग्न कागजात अनुसार भुक्तानी दिन रीत पुगे वा नपुगेको जाँच गर्नु पर्नेछ । पालिकाले CBIMNCI कार्यक्रम अर्न्तगत र कैफियतमा उल्लेख भए अनुसारका गोश्वरा भौचर नं. १६२।२०८०-०३-०३ बाट रु. ४५७३० भुक्तानीमा पेश भएका चौधरी रेष्टुरेन्ट बुद्धभूमि न.पा. ८ का बिलहरुमा तपसिलको विवरण उल्लेख भएको पाइएकाले उक्त रकम नियमसम्मत नदेखिएको रु

बिल नंम्बर	बिल जारी मिति	रकम	कैफियत
32	2079/6/4	3000	
39	2079/8/10	3000	
40	2079/8/11	3000	
59	2079/8/24	3000	
60	2079/9/10	3000	

61	2079/9/11	3000	
62	2079/10/11	3000	
64	2079/11/11	3000	
65	2079/12/13	3000	
70	2080/1/13	3000	
	गो.भौ.नं.151, 2079/07/20	१८५००	गुप्ता नर्सरी प्रा.लि. को फोटोकपी बिजक
	गो.भौ.नं.151, 121, 2079/07/03	९५००	सी एस स्पोर्टस एण्ड स्टेशनरी सप्लायर्सको फोटोकपी बिजक
66	2079/12/10	3000	बिल नं. र बिलमा उल्लेखित मितिको सिलसिलेवार नमिलेको
68	2079/11/10	3000	
69	2079/10/10	3000	
71	2079/11/13	3000	
72	2079/9/13	3000	
73	2079/10/13	3000	
	जम्मा	४५७३०	

अनियमित भएको	४५,७३०

४४.४ **क्याम्पसलाई अनुदान :** नेपालको संविधानको अनसुची ६ मा उच्च शिक्षा सम्बन्धी अधिकार प्रदेश सरकारको हुने उल्लेख छ ।साथै स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११(ज) मा आधारभुत तथा माध्यमिक शिक्षा स्थानीय तहको अधिकार हुने उल्लेख छ । यो आर्थिक बर्ष पालिकाले बुद्धभूमि क्याम्पस र गौतमबुद्ध बहुमुखी क्याम्पसलाई क्रमशः रु. ९३१००००। र १००००००। बजेट विनियोजन गरी निकासा भुक्तानी दिएको छ । उच्च शिक्षा सञ्चालन गर्ने संस्थालाई दिने अनुदान ब्यवस्थित गर्न पालिकाले कानुन निर्माण गरेको देखिएन साथै अनुदान उपयोग गर्ने सम्बन्धमा सम्बन्धित क्याम्पससँग कुनै प्रकारको सम्झौता समेत गरेको पाईएन । अनुदान उपयोग सम्बन्धी कानुनी व्यवस्थाका साथै क्याम्पससँग सम्झौता नगरेको अवस्थामा अनुदान उपयोगको लेखाजोखा तथा अनुगमन समेत गर्न नसकिने भएकाले संबैधानिक अधिकार क्षेत्र संघीय तथा प्रदेश कानुन र स्थानीय सरकार समेतका आधारमा कानुनी व्यवस्था गरेर अनुदान दिनुपर्नेमा सो नदेखिएकोले नियमित गर्नुपर्ने रु.

अनियमित भएको	१९,३१,०००

४४.५ **औषधी उपचार सुविधा :** नेपाल सरकारले ७५ बर्ष पूरा भएका ज्येष्ठ नागरिकलाई निःशुल्क उपचारको व्यवस्था गरेको, सबै ज्येष्ठ नागरिकलाई औषधी उपचार खर्च वापत रु. २००० प्रदान गरेको, सर्वसाधारण नागरिक तथा लक्षित वर्गलाई आधारभूत स्वास्थ्य सेवा अन्र्तगत ७० प्रकारका औषधी निःशुल्क वितरण गरेको, मृगौला तथा क्यान्सर लगाएतका ८ प्रकारका कडा रोगको उपचार सहुलियत दरमा उपलब्ध गराउदै आएको अवस्थामा पालिकाले असाध्य रोगका विरामीलाई सहायता भनी रु. ६००००० विनियोजन गरी असाध्य रोगका विरामीलाई प्रतिव्यक्ति रु. १०००० का दरले वितरण गरेको साथै सोही प्रकृतिका विरामीहरुलाई कार्यपालिकाको निर्णयबाट विरामीहरुलाई आवतजावतका लागी गो.भौ.नं. ४१४।२०७९-१०-२९ बाट रु.१५४०००, गो.भौ.नं. ४५७।२०७९-११-१६ बाट रु.४९,५०० र गो.भौ.नं. ६३९।२०८०-०१-२४ बाट रु.९३,५०० समेत कुल रु.२९७०००। वितरण गरि खर्च लेखेको छ । विरामीहरुबाट यातायातमा खर्च भएको पूष्टाई गर्ने आवश्यक कागजपत्र समेत पेश भएको देखिएन् । यसले उक्त प्रयोजनमा रकम खर्च भए नभएको सम्बन्धमा यकिन गर्न सकिएन् ।साथै अनुदान तथा सहायता प्रदान गर्दा दोहोरो नपर्ने सुनिश्चित गरी प्रदान गर्नुपर्ने देखिएको रु.

अनियमित भएको	२,९७,०००

४५ नगरपालिका चालुतर्फ

४५.१ **विरतणमुखी कार्यक्रम –** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ मा स्थानीय तहले उपयोगिता सिर्जना हुने गरी अधिकतम प्रतिफल दिने कार्यक्रम छनौट गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले कार्यक्रम बनाउँदा उत्पादनमुखी पुजिगत कार्यक्रम तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्नेमा वितरणमुखी कार्यक्रम गरेको छ । वितरणको मापदण्ड एवम् कार्यविधि वेगर वितरणमुखी कार्यक्रममा खर्च गर्दा वास्तविक लाभग्राहि समावेश नहुने एवम् सुविधा पाइसकेका लाभग्राहि दोहरिने सम्भावना हुन्छ। तसर्थ यस्तो खर्च वास्तविकता र आवश्यकतामा आधारित गरी पारदर्शी तवरले गर्नुपर्दछ । वितरणमुखी खर्चलाई नियन्त्रण गर्नुपदर्छ ।यस सम्बन्धी केही उदाहरण देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

गो.भौ.नं.।मिति	भुक्तानी प्राप्त गर्नेको नाम	प्रयोजन	भुक्तानी रकम
१५६।२०७९-०७-२१	तिज गित कार्यक्रम उ.स.	तिज गित कार्यालय	६००००
१५९।२०७९।०७।२२	युनिक एग्रो सेन्टर एण्ड रुपक भेट फर्मा	तरकारीको बिउँ वितरण कार्यक्रम	४२८४००
१८८।२०७९-०८-०६	विभिन्न ४	तिज गित कार्यालय	९९६००
१९५।२०७९-०८-०९	लुम्बिनी सिड कम्पनी (प्रा.)लि.	५० % अनुदानमा गहुँको बिउँ वितरण कार्यक्रम	९९३६००

२१३।२०७९-०८-२६	उन्नत वीज वृद्धि कम्पनी प्रा.लि. बोलबम कृषि तथा पशु विकास कृषक समूह विजय विउ विजन उधोग	५० % अनुदानमा गहुँको बिउँ वितरण कार्यक्रम	९९४४००
२१४।२०७९-०८-१६	लुम्बिनी सिड कम्पनी (प्रा.) लि.	५०% अनुदानमा खाधन्न बालीको वीउ वितरण	९९३६००
१९८।२०७९-०८-११	बिष्णु केवट	खेल सामाग्री वितरण	२००००
३२१।२०७९-०९-२२	सुबि इन्टरनेशनल	अपाङ्ग लाई सहयोगी सामाग्री वितरण	५०१००
३४०।२०७९-०९-२९	अनमोल भेट फर्मा	पशुपंक्षीको औषाधी खरिद	५,९९,८८६
३३८।२०७९—९-२६	जेनीथ ट्रेड ग्रुप जीत बहादुर आहिर	एकल महिलालाई कम्बल वितरण	२,९७,४००
३७०।२०७९-१०-२५	एकल महिला, जेष्ठ नागरिक, अपांग तथा अशक्तलाई कम्बल वितरण	एकल महिला, जेष्ठ नागरिक, अपांग तथा अशक्तलाई कम्बल वितरण	२९००००
३८४।२०७९-१०-१७	न्यू हिमालय फोम एण्ड फर्निसिङ्ग	एकल महिला, जेष्ठ नागरिक, अपांग तथा अशक्त,मधेशी मुस्लिप,लोपन्मुख लाई न्यानो कपडा वितरण	८८५५००
४३६।२०७९-११-१०	भुसाल एग्रो भेट एण्ड दुध डेरी सेन्टर	व्यवसायिक हिउँदे बसन्ते मकै खेतीका लागि मकैको विउ वितरण	४९५०००
४३९।२०७९-११-११	टि.एन.फेब्रिक इन्डष्ट्रिज वुद्धवाटिका सप्लायर्स	शैक्षिक सामाग्री वितरण	५८९२००
४६८।२०७९-११-१७	भाग्य लक्ष्मी कन्सर्न	जेष्ठ नागरिक सम्मान (कम्बल वितरण)	७५५१७
४९४।२०७९-११-२५	जाकीर एग्रो सेन्टर	बेमौसमी तरकारी बिउँ वितरण	३४८४८३
४९७।२०७९-११-	विभिन्न ६	तिज कार्याक्रम	११४६२०

२५			
५४१।२०७९-१२-०१	वडा स्तरीय खेलकुद तथा सामाग्री वितरण उपभोक्ता समिति	खेलकुद सामाग्री वितरण	१५००००
५९८।२०८०-०१-१४	स्प्रे ट्याङ्की वितरण	उत्कृष्ठ कृषकहरुलाई स्प्रे टंकी वितरण कार्यक्रम	९७०००
६०२।२०८०-०१-१५	वडा स्तरीय खेलकुद उपभोक्ता समिति	खेलकुद कार्यक्रम	४४०००
६०४।२०८०-०१-१५	विभिन्न	नारी दिवस	१०३८७०
६२४।२०८०-०१-१९	बुद्धभुमि नगर स्तरीय पाचौं माघी (खिचडी) महत्सोव समारोह समिति	माघी महोत्सव	२४५०००
७०१।२०८०-०२-०२	न्यू मौर्या सीड स्टोर एण्ड भेटफर्मा	वर्षे घाँस वितरण	१८६३४५
७१०।२०८०-०२-०३	बिष्णु प्रसाद पौडयाल	स्थानीय ब्याटमिन्टन खेलाडीलाई १५ दिने तालिम	५००००
७८०।२०८०-०२-१७	भान्य लक्ष्मी कन्सर्न	गर्भवती महिलाहरुलाई झुल वितरण कार्यक्रम	१०७८४२
७८८।२०८०-०२-१९	बाल विकास केन्द्रका बालबालिकाहरुलाई झोला वितरण	जेनथी ट्रेड ग्रुप	७५०००
९०७।२०८०-०३-०३	युनिक एग्रो सेन्टर एण्ड रुपक भेट फर्मा	स्प्रे ट्याङ्कि वितरण	९९२००

साथै विरतण हुन बाकि -१ थान रु.१६७०० । अपाङ्ग लाई सहयोगी सामाग्री सम्वन्धित लाभग्राहीले बुझेको भरपाई पालिकाले संलग्न नगरेको हुँदा लाभग्राहीको परिचय पत्र नम्वर तथा सम्पर्क नम्वर खुल्ने कागजात लगायत वितरणको भरपाई पेश गर्नुपर्ने रु..

प्रमाण पेश नगरेको	१६,७००

४५.२ **सवारी साधन नविकरण जरिवाना –** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम

३९ को उपनियम १० मा जिम्मेवार व्यक्तिले खर्च लेख्नु अघि त्यस्तो रकम खर्च गर्न वा भुक्तानी दिन आवश्यक विल भरपाई र कागजात संलग्न भए वा नभएको तथा संलग्न कागजात अनुसार भुक्तानी दिन रीत पुगे वा नपुगेको जाँच गर्नुपर्ने व्यवस्था छ ।यस वर्ष नगरपालिकाले सवारी साधनहरुको नवीकरण तथा बिमा ढिलो गरेकोले जरिवाना बापत रु ५०७७८। भुक्तानी गरेको छ । सवारीसाधनको समयमा नै बीमा तथा नवीकरण गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

४५.३ **कृषक पशु विमा सुरक्षण कार्यक्रम (गाई/भैसी विमा ८०/२० अनुदान कार्यक्रम) –** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ मा स्थानीय तहले उपयोगिता सिर्जना हुने गरी अधिकतम प्रतिफल दिने कार्यक्रम छनौट गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ ।पालिकाले कृषक पशु विमा सुरक्षण कार्यक्रम अन्तर्गत विभिन्न ८२४ कृषक परिवारको १८४५ चौपायहरुको बिमा विभिन्न ३ वटा बिमा कम्पनीबाट गराई रु.८,१८,९७६ खर्च लेखेको छ । क्षतिपूर्ती वापतको बिमाको मागदाबीको लागि पालिकाले सम्बन्धित बिमा कम्पनीमा कृषकको निवेदनको आधारमा सिफारिस गर्ने गरेता पनि के कति कृषकको क्षतिपूर्ती रकम सिफारिस गरेको र क्षतिपूर्ती प्राप्त गरेको समयको अभिलेख राखेको देखिएन् ।अभिलेख अद्यावधिक गरि समयमा क्षतिपूर्ति उपलब्ध गराउन पहल हुनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

४५.४ **जडानको प्रमाण –** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १२३(१) मा खरिद सम्झौता अनुसार सार्वजनिक निकायले रनिङ बिल वा अन्य कुनै बिल बिजकको भुक्तानी गर्दा प्राविधिक नापजाँच गरी नापी कितावमा उल्लेख भएको वास्तविक कार्यसम्पादनको आधारमा भुक्तानी गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले आर्थिक बर्षको अन्तयमा ह्युम पाइप खरिद वापत गो.भौ.नं. ११५१।२०८०-०३-२३ बाट कपिलवस्तु कंक्रिट इण्डष्ट्रिज प्रा.लि. लाई रु.७३२३५३। भुक्तानी दिएको देखियो । उक्त ह्युम पाइपहरु कुन स्थानमा कति परिमाणमा उपयोग गरियो सो को विवरण लेखापरीक्षणमा पेश भएन । खरिद र वितरण गरिएका सामानको नापी सहितको कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन पेश हुनुपर्ने रु.

सामाग्री	डायमिटर	परिमाण	रकम
ह्युम पाइप (Hume Pipe)	९० से.मि.	२ पिस	७१८६८
ह्युम पाइप (Hume Pipe)	६० से.मि.	१६ पिस	३२००१६
ह्युम पाइप (Hume Pipe)	४५ से.मि.	१४.५ पिस	२०९७२८
ह्युम पाइप (Hume Pipe)	३० से.मि.	१३ पिस	१३०७४१
		जम्मा	७३२३५३।

प्रमाण पेश नगरेको	७,३२,३५३

४५.५ **पम्प वितरणको भरपाई –** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा ३९(१०) मा जिम्मेवार व्यक्तिले सरकारी रकमको खर्च लेख्नु अघि त्यस्तो रकम खर्च गर्न वा भुक्तानी दिन आवश्यक बिल भरपाई र कागजात संलग्न भए वा नभएको तथा संलग्न कागजात अनुसार भुक्तानी दिन रीत पुगे वा नपुगेको जाँच गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले आर्थिक बर्षको अन्त्यमा गो.भौ.नं. ११६३।२०८०-०३-२४। बाट कविता एग्री प्रा.लि.लाई लागत २ हर्ज पावर ३.०" पम्प १८ थान प्रति थान रु.१९०००(मू.अ.कर समेत)को सहभागिताको ७० प्रतिशत रकम रु.२,३९,४०० भुक्तानी दिएको छ । भुक्तानी गर्दा वितरणको भरपाई श्रेस्ता साथ संलग्न भएको देखिएन् । खरिद भएका विभिन्न सामाग्रीहरु कुन प्रयोजनमा के कति मात्रा प्रयोग भएको हो पुष्टाई सहित वितरणको भरपाई पेश गर्नुपर्ने रु.

प्रमाण पेश नगरेको	२,३९,४००

४५.६ **सोझै खरिद -** सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ८(२) मा खरिद गर्दा प्रतिस्पर्धा सिमित हुने गरी टुक्रा टुक्रा पारी खरिद गर्न नहुने साथै नियमावली, २०६४ को नियम ८५ अनुसार १० लाख सम्मको सोझै, नियम ८४ अनुसार २० लाख सम्म सिलवन्दी दरभाउ र नियम ३१ अनुसार बीस लाख रुपैयाँ भन्दा बढी लागत अनुमान भएको वोलपत्रको माध्यमबाट खरिद गर्नुपर्ने उल्लेख छ । पालिकाले यो वर्ष विभिन्न कार्यालय सामाग्री तथा मसलन्द, फर्निचर, कम्प्यूटर, ल्यापटप लगायतका सामाग्री सोझै खरिद गरेको देखिन्छ । मसलन्द,कार्यालय सामाग्री तथा फर्निचर, कम्प्यूटर, ल्यापटप लगायतका सामाग्री खरिदको लागी रु.६०५४०००।– बजेट ब्यवस्था भै रु.५९९३१४२।– विभिन्न गो.भौ.नं. र मिति बाट भुक्तानी खर्च भएकोमा दररेट माग गरी सोझै खरिद प्रकृयाबाट खरिद भएको अवस्था छ ।सोझै खरिद गर्ने प्रकृयामा नियन्त्रण गरी प्रतिस्पर्धाबाट खरिद गर्ने विधिको पालना गर्नुपर्ने देखिएको छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

४५.७ **चोरी निकासी नियन्त्रण प्रोत्साहन –** पालिकाले आफ्नो क्षेत्र अन्तर्गत अवैध सामग्री ओसार पसार नियन्त्रणबापत कर्मचारी/प्रहरी प्रशासनलाई उपलब्ध गराईने प्रोत्साहन वापत यो वर्ष रु.७०००० खर्च लेखेको छ । प्रोत्साहन वापत कुल जरिवाना रकमको २० प्रतिशतको दरले रकम उपलब्ध गराउने उल्लेख छ । पालिकामा नदिजन्य पद्धार्थ लगायत अवैध सामाग्रीको चोरी निकासी हुने देखिएकाले पालिकालाई प्राप्त हुनुपर्ने राजस्वमा समेत चुहावट देखियो । चोरी निकासी नियन्त्रणका लागि आवश्यक संयन्त्रको परिचालन हुनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

४५.८ **मू. अ. करमा दर्ता नभएका सँग खरिदः** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १९ बमोजिम

सार्वजनिक निकायले २० हजार रुपैयाभन्दा बढीको मालसामान खरीद गर्दा वा निर्माण कार्य गराउँदा आन्तरीक राजस्व कार्यालयबाट स्थायी लेखा नं. र मूल्य अभिवृद्धि करदर्ता प्रमाणमत्र प्राप्त गरेका, फर्म वा कम्पनीबाट मात्र खरिद गर्नुपर्दछ । कार्यालयले देहायबमोजिमको भौचरबाट रु २० हजारबाट घटीका प्यान विलबाट मसलन्द तथा कार्यालय सामग्री खरीद गरेवापत रु.४२०९१५ भुक्तानी दिएको छ । कार्यालयले स्थायी लेखा नम्बर लिएका तर मूल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता नभएका आपूर्तीकर्ताबाट सामान खरिद गरेको हुँदा नियमानुसार खरीद कार्य गरिनु पर्दछ ।

गो.भौ.नं.।मिति	भुक्तानी प्राप्त गर्नेको नाम	बिल संख्या । रकम	बिल रकम
२५।२०७९-०५-२६	बुद्ध भूमि खाजा घर	८।५८९,५९१,५९५,५९८,५७९,५८३,५८५,५८७	१,४७,२७०।-
१२४२०७९-०७-०४	संगम टेन्ट स्टोर	३ ।१२२,१२३,१२४	४९,९५०।-
१३६।२०७९-०७-०४	अधिकारी होम डेकोर पसल	३।५७९,५८३	३९,९६०।-
२३६।२०८०-०८-२७	हेप्पी रेष्टुरेन्ट	३। १०७,१०४,१०३	४५०२५
४२९।२०७९-११-०४	बुद्ध भूमि खाजा घर	११।६८६,६८७,६००,६०३,६०९,६१८,६२४,६३१,६३८,६४२,६४९,६५२	२२८६२०
८८३।२०८०-०२-३२	संगीता चिया नास्ता पसल	४। ३६,३७,४१,४१	४००००
		जम्मा	

सैद्धान्तिक बेरुजु

४५.९ **फरक खर्च शिर्षक –** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३९(१२) मा सम्बन्धित उपशीर्षकमा विनियोजन भएको एक समूहको खर्च शीर्षकको रकम नम्बरमा रकम अपर्याप्त छ र सो खर्च नगरेमा सरकारी हानी नोक्सानी हुने वा सरकारी काममा बाधा पर्ने देखिएमा सोको स्पष्ट कारण खुलाई सोही उपशीर्षकको अर्को समूहको खर्च शीर्षकको मौज्दात रकमबाट खर्च गरी त्यस्तो काम भएको सात दिन भित्र त्यसरी खर्च गरेको रकम नियम ४३ बमोजिम नियमित गराउनु पर्ने व्यवस्था छ ।पालिकाले बजेट तथा शिर्षक फरक पारि खर्च लेखेको नियमसम्मत नदेखिएको रु.

गो.भौ.नं.।मिति	खर्च गर्नुपर्ने बजेट शिर्षक	खर्च भएको बजेट	रकम

		शिर्षक	
५०१।२०७९-११-२५	विपद् प्रकोप व्यवस्थापन कोष	फर्निचर खरिद	९२०००
८३१।२०८०-०२-२८	विपद् प्रकोप व्यवस्थापन कोष	मानव सेवा आश्राम	२०००००
८६०।२०८०-०२-३०	कार्यक्रम सञ्चालन खर्च	फर्निचर खरिद	१४१७५
९६२।२०८०-०३-०७	अति आवश्यक तथा विपद् व्यवस्थापन	सडक ग्रावेल	३३७३८३
		जम्मा	६४३५५८

अनियमित भएको	६,४३,५५८

४५.१० **गैरसरकारी संस्थाबाट कार्यक्रमः** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९९ मा गैरसरकारी संस्थाबाट काम गराउनको लागि त्यस्तो कामको आवश्यक्ता, किसिम, समयावधि, कामको गुणस्तर, जनशक्ति, कार्य सञ्चालन विधि सहितको कार्यक्षेत्रगत शर्त र लाग्ने रकमको मोटमोटी अनुमान तयार गर्नु, त्यस्तो काम गर्ने उद्देश्य राखी प्रचलित कानुन वमोजिम दर्ता भएका र मौजुदा सुचीमा समावेश भएका गैरसरकारी संस्थालाई कम्तीमा १५ दिनको अवधि दिई सूचना प्रकाशन गरी प्रस्ताव माग गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले आफ्नो विषयगत शाखा र उपलब्ध जनशक्तिले प्रशिक्षक नियुक्ती गरि सम्पन्न गर्न सक्ने चालु प्रकृतिका कार्य गैह्रसरकारी संस्थासँग गराएको निम्नानुसारको काममा मितव्ययीता नभएको, पालिकाले नियममा भएको उल्लिखित व्यवस्था पालना नगरी चालु आर्थिक वर्ष विभिन्न गैरसरकारी संस्थालाई देहाय अनुसारको कार्यक्रममा कुल रु. २९२८९१६ भुक्तानी दिएको नियमसम्मत नदेखिएको रु

गो.भौ.नं.।मिति	भुक्तानी प्राप्त गर्नेको	प्रयोजन	रकम
५८३।२०८०-०१-१२	हातेमालो बहुउदेश्यीय कृषि सहकारी संस्था	महिला उद्यम तालिम	३००००
५८७।२०८०-०१-१३	वैखरी मिडिया प्रा.लि.	किशोर किशोरी तथा युवालाई उद्वघोषण तालिम	७००००
६१०।२०८०-०१-१५	लुम्बिनी सामाजिक सेवा केन्द्र	Career Counselling प्रत्येक मा.वि.	१०००००

६६८।२०८०-०१-२७	माइक्रोटेक ट्रेनिङ्ग एकेडेमी प्रा.लि.	महिला, जनजाति, दलित, अपाङ्ग, युवा, मधेसी, मुस्लिम शीपमुलक तालिम सिलाई कटाई, कम्प्यूटर तालिम	३२५०००
६७३।२०८०-०१-२८	माइक्रोटेक ट्रेनिङ्ग एकेडेमी प्रा.लि.	ब्यूटिपार्लर तालिम संञ्चालन	१०००००
६७४।२०८०-०१-२८	वैखरी मिडिया प्रा.लि.	किशोर किशोरी उद्योषक तालिम	४९५००
६९९।२०८०-०२-०२	बुद्धवाटिका अचार उद्योग	अचार वनाउने तालिम	१४९९७५
७१५।२०८०-०२-०४	अपाङ्ग सेवा समाज	अगरबत्ती तालिम	१०००००
७७०।२०८०-०२-१६	बुद्धभुमि युथ सोसाईटि	खेलकुद	३००००
८८१।२०८०-०२-३२	मायादेवि मिडिया प्रा.लि.	हाजिरी जवाफ प्रतियोगिता नगरस्तरीय	१३३०००
९३८।२०८०-०३-०५	श्री प्रकृती चन्द्रमा इन्टिग्रेटेड टेक्निकल स्कुल	यूवा स्वरोजगार तालिम	८८९९६
८९४।२०८०-०३-०१	बुद्धभूमि युथ सोसाईटी	वडास्तरीय खेलकुद प्रतियोगिता	८००००
९६१।२०८०-०३-०७	वैखरी मिडिया प्रा.लि.	उद्घोषण तथा नेतृत्व विकास कार्यक्रम	१६७७००
१०१६।२०८०-०३-१२	ग्लोबल कलेज अफ इन्जिनियरिङ्ग टेक्नोलोजि प्रा.लि.	जुत्ता बनाउने तालिम	१७९६७०
१०१७।२०८०-०३-१२	नमस्ते वाल वचाउ नेपाल	ढकिया बुन्ने तालिम	१८१४९९
१०३७।२०८०-०३-१५	नेपाल प्राज्ञिक अध्ययन अनुसन्धान प्रतिष्ठान	१-३ को स्थानीय पाठ्यक्रम पुस्तकको पाण्डुलिपी तयारी	९९५०७८

१०५१।२०८०-०३-१७	नमस्ते वाल वचाउ नेपाल	सिलाई कटाई तालिम वडा नं.९	१४८४९८
		जम्मा	२९२८९१६

अनियमित भएको	२९,२८,९१६

४५.११ **मालसामानको गुणस्तर परीक्षणः** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११५ मा सार्वजनिक निकायले आपूर्ति गरिएका मालसामान सम्झौतामा उल्लिखित प्राविधिक स्पेसिफिकेशन र गुणस्तर बमोजिमका भए नभएको निरीक्षण वा परीक्षण गर्नु गराउनु पर्ने, निरीक्षण वा परीक्षण गर्ने निकाय, अधिकारी वा समितिले निरीक्षण वा परीक्षण गरी सकेपछि स्वीकृत र अस्वीकृत मालसामानको विवरण उल्लेख गरी निरीक्षण प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने, त्यस्तो प्रतिवेदनमा जाँच भएको मालसामानको नाम, प्रतिशत, स्पेसिफिकेशन, निरीक्षण वा परीक्षणको परिणाम उल्लेख गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। यस सम्वन्धमा देखिएका उल्लेखनीय व्यहोरा निम्नानुसार छन्ः

• कार्यालयमा मालसामान प्राप्त भएपछि खरिद सम्झौतामा उल्लेख भए अनुसार स्पेसिफिकेशन तथा गुणस्तर सम्वन्धी मापदण्ड पुरा गरे नगरेको खुल्ने गरी परीक्षण सूची सहित नियमको व्यवस्था बमोजिम प्राविधिक स्पेशिफिकेशन तथा गुणस्तर सम्वन्धी सर्त पुरा गरे नगरेको प्रतिवेदन पेश गर्ने गरेको पाइएन । तसर्थ मालसामानको प्रकृतिअनुसार तुलनात्मक तालिका वा परीक्षण सूची (check list) सहितको प्रतिवेदन प्राप्त गरी मालसामान दाखिला तथा भुक्तानी गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्ने देखिन्छ ।

देहायका मालसामान खरिद गरी सम्वन्धित आपूर्तिकर्तालाई भुक्तानी गरेकोमा निरीक्षण परीक्षण गर्न गठन गरिएको बोर्डले तयार गर्नेगरेको खोलुवा फाराम समेत नलिई भुक्तानी गरेको उदाहरण देहाय अनुसार रहेको छः

गो.भौ.नं.।मिति	मालसामानको नाम	बिक्रेता	भुक्तानी रकम
९१८।२०७९-०३-०४	फर्निचर	वोहरा फर्निचर एण्ड इन्टेरियर डेकोरेटर शुभ न्यौपाने फर्निसिङ्ग एण्ड डेकोरेसन श्री भोले बाबा काष्ठ फर्निचर उद्योग	१५००५६
९७६।२०८०-०३-०८	ल्याप्टप	ग्लोरियस कम्प्यूटर एण्ड इलेक्ट्रोनिक्स	२५७५००
१०५०।२०८०-०३-१७	फर्निचर	आयुष काष्ठ सप्लायर्स	९१९८७
२९०।२०७९-०९-१२	फर्निचर	क्वालीटी ग्लास एण्ड फर्निसिङ	१३१२०४

		सप्लायर्स	
१२५।२०७९-०७-०४	मसलन्द कार्यालय सामाग्री	वुद्धवाटिका सप्लायर्स	१०९६३७
२९९। २०७९/०९/१७	कम्प्युटर	लोयल कम्प्युटर सप्लायर्स	४७१६५०
५८४।२०८०-०१-१३	मसलन्द कार्यालय सामाग्री	वुद्धवाटिका सप्लायर्स	३४९३२९
६२५।२०८०-०१-१९	फर्निचर	क्वालीटी ग्लास एण्ड फर्निसिङ सप्लायर्स	७१७७६
६४८।२०७९-०१-२५	फर्निचर	वोहरा फर्निचर एण्ड इन्टेरियर डेकोरेटर	४३९६६०
८५५।२०८०-०२-२९	फर्निचर	श्री भोले बाबा काष्ठ फर्निचर उद्योग	२८७०२०

सैद्धान्तिक बेरुजु

४५.१२ **लागत साझेदारीमा एक शिक्षक एक ल्यापटप कार्यक्रम -** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा २४(२) मा सरकारी रकम खर्च गर्दा साधन र स्रोतको उच्चतम प्रतिफल प्राप्त हुने र प्राप्त प्रतिफलको उचित गुणस्तर समेत कायम हुने गरी मितव्ययी तरिकाले गर्नु पर्ने व्यवस्था छ ।पालिकाले लागत साझेदारीमा एक शिक्षक एक ल्यापटप कार्यक्रम कार्यान्वयन निर्देशिका, २०७९ स्विकृत गरी मापदण्ड तोकि विभिन्न १२ विद्यालयका ३७ शिक्षकहरुलाई लागत साझेदारीमा एक शिक्षक, एक ल्यापटप कार्यक्रम अन्तर्गत ५० प्रतिशत अनुदानमा ३९ थान ल्यापटप प्रति थान रु.६३,४९६ (मू.अ.कर समेत) ई-बिडिङ्ग मार्फत खरिद गरि गो.भौ.नं.५७५।२०८०-०१-११ बाट ग्लोरियस कम्यूटर एण्ड ईलेक्ट्रेनिक्सलाई लागत सहभागिता संकलन पश्चात रु.२३५८०३८।- भुक्तानी गरेको छ । निर्देशिका अनुसार लाभग्राहीले ल्यापटप प्राप्त गरी सकेपछि सोको स्वामित्व नीजको हुने, शिक्षण सिकाइ तथा अन्य शैक्षिक कार्यमा अनिवार्य रुपमा प्रयोग गर्नुपर्ने, कार्यक्रमको प्रभावकारीताका लागि नगरपालिकाले समय समयमा अनुगमन गर्नुपर्ने र विद्यालयले कार्यक्रम कार्यान्वयन भए नभएको अनुगमन गरी नगरपालिकामा पेश गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । पालिकाको उक्त कार्यक्रमको प्रभावकारीताका लागि अनुगमन गरेको तथा विद्यालयले कार्यक्रम कार्यान्वयन भए नभएको अनुगमन गरी नगरपालिकामा पेश गरेको समेत देखिएन् ।खरिद भएका ल्यापटप उदेश्य अनुसार प्रयोग भए नभएको सम्बन्धमा अनुगमन हुनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

४६ **बैठक भत्ता**

अर्थ मन्त्रालयबाट जारी कार्य संचालन निर्देशिका २०७७ (आठौं संस्करण) को परिच्छेद ७.१.१.मा उल्लेख भए बमोजिम बैठक भत्ताको प्रदान गर्न बैठकको विषयवस्तु र सोको गम्भिरताको एकिन गर्नुपर्ने, एउटै निकाय र अन्तर्गतका पदाधिकारी/कर्मचारी मात्र बस्ने बैठकमा भत्ता प्रदान नगर्ने, कानूनअनुसार गठन भएका समितिहरूको बैठकका लागि मात्र भत्ता प्रदान गर्ने लगायतका आधारहरू तोकिएको छ । पालिकाले यो बर्ष कतिपय बैठकको विषयवस्तु र सोको गम्भिरताको एकिन नगरि, एउटै निकाय र अन्तर्गतका पदाधिकारी/कर्मचारी मात्र उपस्थित रहेको खरिद ईकाई, बोलपत्र मुचुल्का/बोलपत्र मूल्याङ्कन, विभिन्न / समिति राजश्व परामर्श/नगर विपद/समन्वय समिति/सुशासन/आर्थिक विकास/सामाजिक विकास/पूर्वाधार विकास लगायतको समितिमा बैठकको भत्ता वापत रु.२२,०४,३०० र वडा तर्फ मासिक २ वटा बैठकको १० वटा वडाकै बार्षिक रु.१५,२२,०००।– समेत रु.३७,२६,३००। खर्च लेखेको छ । विषयवस्तु र सोको गम्भिरताको एकिन गरि एउटै निकाय र अन्तर्गतका पदाधिकारी/कर्मचारी मात्र बस्ने बैठकमा भत्ता प्रदान गर्ने कार्यमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

४७ **उपभोक्ताको काम**

सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ४४ मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायवाट निर्माण कार्य गराउँदा वा सो सम्वन्धी सेवा प्राप्त गर्दा रोजगारीको सृजना गर्ने र लाभग्राही समुदायलाई सहभागि हुन सक्ने प्रकृतिका कार्य गराउन वा सेवा लिन सकिने उल्लेख छ। साथै नियमावलीको नियम ९७(१४) मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायवाट काम गराउदा श्रममुलक कामको निर्धारण, काम वा सेवामा मितव्ययीता, गुणस्तरीयता, दिगोपना अभिवृद्धि गर्ने तरिका, आम्दानी खर्चको अभिलेख, काम वा सेवाको सुपरिवेक्षण र अनुगमन जस्ता विषयमा सार्वजनिक निकायले अपनाउनुपर्ने कार्यविधी सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयले निर्धारण गर्न सक्ने उल्लेख छ।पालिकाले बाटो निर्माण, भवन निर्माण जस्ता कार्य उपभोक्ता समिति मार्फत गराई उपभोक्ताले निर्माण कार्यमा प्रयोग गरेको लोडर, एक्जाभेटर, डोजर, रोलर जस्ता हेभि मेशिनहरु प्रयोग गरेको विल भर्पाईको आधारमा निर्माण कार्य सम्पन्न गरेको प्राविधिक प्रतिवेदनमा उल्लेख गरेको छ। उपभोक्ता मार्फत सम्पन्न गरिएका आयोजना श्रम मुलक, मितव्ययी, गुणस्तरीय र दिगोपना अभिवृद्धि हुने खालको हुनुपर्नेमा सो अनुसारको देखिएन। सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयले समेत उपभोक्ता समितिवाट गराउन सक्ने कामको कार्यविधी हालसम्म तयार गरेको पाईएन। सार्वजनिक खरिद ऐनमा भएको खरिद सम्वन्धी प्रकृयाको अवलम्वन गर्दै श्रममुलक काम उपभोक्ताबाट र अन्य जटिल तथा निर्माण व्यवसायी प्रयोग गर्नुपर्ने काम प्रतिस्पर्धात्मक विधिबाट सम्पन्न गर्ने तर्फ कार्यालयले ध्यान दिनुपर्दछ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

४८ **उपभोक्ता समिति कार्यको बिमा**

सार्वजनिक खरिद नियमावली ,२०६४ को नियम ११२ ३(क) मा नियम ९७क बमोजिम उपभोक्ता समिति वा

लाभग्राही समुदायबाट २० लाख रुपैया भन्दा बढी मूल्यको निर्माण कार्य गराउँदा सम्झौता रकममा बिमा वापतको खर्च ब्यहोर्ने रकम समावेश गरी सोही रकमबाट उपभोक्ता समिति तथा लाभग्राही समुदायले उपनियम १ बमोजिम बिमा गराउनुपर्ने तथा बिमा गराउने कार्यको लागि सम्बन्धित सार्वजनिक निकायले सहजीकरण गरीदिनुपर्ने व्यवस्था छ ।नमुना छनौटको आधारमा परीक्षण गर्दा रु.२० लाख भन्दा बढी भएको कुनै पनि योजनामा बिमा गरिएको छैन ।नियमावलीमा व्यवस्था भए बमोजिम उपभोक्ता समितिद्धारा गरिने निर्माण कार्यमा बिमा गराउने कार्यको लागि कार्यालयले आवश्यक सहजीकरण गरी अनिवार्य रुपमा बिमा गराउनु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

४९ **बर्षान्तमा सम्झौता**

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ दफा २४(६) अनुसार पालिकाले योजना तर्जमा गर्दा योजनाको प्राथमिकीकरण, योजना कार्यान्वयन तालिका र अनुगमन तथा मूल्याङ्कन योजना समेत तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले योजना सम्झौता कार्य र सम्पन कार्यान्वयन गर्ने तालिका र अनुगमन तथा मूल्याङ्कन योजना समेत तयार गरेको छैन । पालिकाले पहिलो, दोस्रो र तेस्रो चौमासिकमा क्रमशः ६, २१७ र ८४ वटा उपभोक्ता समितिसँग सम्झौता गरेको छ भने असार महिनामा मात्र १७ वटा उपभोक्ता समितिसँग सम्झौता गरेको छ । ऐनमा भएको व्यवस्थाको पालना गरी सोही बमोजिमको कार्य तालिका अनुसार सम्झौता, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मुल्याङ्कन र सम्पन्न गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

५० **सम्झौता कार्यान्वयन नभएको**

सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १२५(३) मा सम्झौतामा उल्लेखित भएको परिमाण बमोजिमको निर्माण कार्य सम्पन्न पश्चात प्राविधिक नापजाँचका अधारमा कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेको छ । यसै गरी सार्वजनीक खरीद नियमावली २०६४ को नियम ९७ को उपनियम १० मा उपभोक्ता समितिले सम्झौता बमोजिमको कार्य तोकिएको अवधिमा निर्माण सम्पन्न गर्नु पर्ने छ । कुनै कारणवस उपभोक्ता समितिले कार्य गर्न नसक्ने भएमा समितिले सार्वजनिक निकायमा सुचना गरी सो सुचना बमोजिम निकायले समिति सँग सम्झौता तोडी ऐन नियमावली बमोजिम बाँकी कार्य सम्पन्न गर्नु पर्दछ । पालिकाले यो आर्थिक बर्षमा तपसिलका योजना सम्झौता गरेर कार्यान्वयन गरेको छैन । कानूनको पालना हुनुपर्दछ ।

क्र.स.	**योजनाको नाम**	**वडा नं.**	**विनियोजित रकम**
१	काली मन्दिर निर्माण	६	३०००००
२	वडा नं. धर्मपुर खानेपानी व्यवस्थापन	१०	३५००००
३	कुवँर बाख्रा फारम जाने बाटो र जनकपुर गाँउ भित्रको बाटो स्तरउन्नती	१०	४०००००
४	चन्द्र प्रकाशको धरदेखी कालीमाई थानसम्म ब्लक तथा सानो चेतरादेही	१०	४०००००

	अधुरो पिसीसी ढलान		
५	बुद्धभूमि १० धनकौली मुवारकको धरदेखी मस्जिद जाने सडक पिसीसी	१०	८०००००
६	घोराही बाँध मर्मत झदलवा	१०	७०००००

सैद्धान्तिक बेरुजु

५१ **उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य**

५१.१ **उपभोक्ता समिति दर्ता —** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ मा उपभोक्ता समितिबाट कार्य गराउने व्यवस्था छ । संस्था दर्ता ऐन २०३४ को दफा ३ मा कुनैपनि संस्था विधानसहित दर्ता नभएमा कानूनी मान्यता दिन मिल्ने देखिदैन । पालिकाले यो बर्ष विभिन्न ३०१ उपभोक्ता समितिसँग सम्झौता गरी कार्य गराई रु १३०१६९६९०। भुक्तानी गरेकोमा यसरी कार्य गर्न गठन भएका उपभोक्ता समिति ऐनको उक्त व्यवस्थाअनुसार दर्ता भएको पाइएन । त्यस्ता समितिहरु स्थानीय स्तरमा सञ्चालित आयोजनाको निर्माण गर्न अस्थायी रुपमा गठन हुने र कार्य सम्पन्न पश्चात् समिति विघटन हुने हुँदा निर्माण कार्य सम्पन्न भएका आयोजना सञ्चालन तथा मर्मत सम्भारमा ती समितिलाई जिम्मेवार बनाउन कठिनाइ हुने र त्यस्ता समितिहरुले आयव्यको लेखापरीक्षणसमेत नगराउने भएकोले स्थायी संयन्त्रमार्फत् काम गर्ने, गराउने गरी सुधार हुनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

५१.२ **जटिलसंरचना निर्माण –** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ अनुसार उपभोक्ता समितिहरुलाई मेशिन, औजार उपकरणहरुको आवश्यक नपर्ने, श्रममूलक कार्यको जिम्मेवारी दिनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले आर.सि.सी. फ्रेम स्ट्रक्चर सहितका भवन, पुल, कल्भर्ट, ओभरहेड टंकी, निर्माण, ग्रामीण विद्युतीकरण लगायतका जटिल प्राविधिक पक्ष समावेश हुने पूर्वाधार संरचना निर्माण कार्य समेत उपभोक्ता समितिहरु मार्फत् गराउने गरेको देखियो । यस्ता कार्य व्यावसायिक र अनुभवी निर्माण व्यवसायी फर्मबाट बोलपत्र प्रतिस्पर्धा मार्फत गराउन उपयुक्त हुने देखिन्छ ।

क्र.स.	**समितिको नाम**	**भुक्तानी रकम**
१	सरस्वती आ.वि. दुई कोठे भवन निर्माण समिति	32२७३१४
२	श्री मा. वि. महुवा बाबा चार कोठे भवन निर्माण समिति	५६०७१५८

सैद्धान्तिक बेरुजु

५१.३ **गुणस्तर परीक्षणः** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९ (२) मा लागत अनुमान तयार गर्दा गुणस्तर परीक्षण समेत छुट्टै आईटम बनाई लागत अनुमानमा समावेश गर्नुपर्ने र नियम ११ (१) मा गुणस्तर

परीक्षण गर्ने व्यवस्था छ। उपभोक्ता मार्फत गराएको निर्माण कार्यको लागत अनुमानमा गुणस्तर परीक्षण आईटम समावेश नगरीएको, ठेक्काद्वारा गरिने निर्माण कार्यको लागत अनुमानमा गुणस्तर परीक्षणको आईटम समावेश गरिएकोमा खर्च दावी नभएको र उपभोक्ता मार्फत वा निर्माण व्यवसायी मार्फत हुने निर्माण कार्यमा प्रयोग भएका निर्माण सामग्री लगायत निर्माण कार्यको गुणस्तर परीक्षण हुने गरेको देखिएन। तर कार्यालयले उपभोक्ता समिति मार्फत् भएका निर्माण कार्यको गुणस्तर सुनिश्चितता गर्न विभिन्न निर्माण सामग्रीको प्रयोगशाला परीक्षण गर्ने/गराउने, कंक्रिटिङ्ग कार्यको गुणस्तरका लागि सिमेण्ट मोर्टार तथा कंक्रिट क्यूब टेष्ट, फलामे डण्डीको टेन्साइल टेष्ट, ग्याबियन तारजालीको ल्याब टेष्ट गराउने जस्ता कार्य गराएको पाइएन। PCC को M 15 भन्दा बढीको कार्यमा अनिवार्यरुपमा ल्याब टेस्ट गर्नुपर्नेमा सो गरेको छैन । तसर्थ गुणस्तरको यकिन गर्न सक्ने आधार देखिँदैन । निर्माण कार्यको परिमाण सुचीमा गुणस्तर परीक्षणको रकम समावेश नभएको देखिन्छ। गुणस्तर परीक्षण नहुँदा निर्माण कार्य गुणस्तरीय भएको सुनिश्चत हुन नसक्ने देखिन्छ। निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने निर्माण सामग्री लगायत निर्माण कार्यको गुणस्तर परीक्षण गरी निर्माण गुणस्तरीय भएको सुनिश्चत हुनुपर्दछ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

५१.४ **उपभोक्ता समितिले निर्माण व्यवसायी मार्फत निर्माण कार्य गराएको —** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ को नियम उपनियम (९) मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायबाट सञ्चालित हुने निर्माण कार्यमा डोजर, एक्साभेटर, लोडर, रोलर, ग्रेडर जस्ता हेभी मेशिनरी प्रयोग गर्न नमिल्ने व्यवस्था छ । सो नियमावलीको प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशमा लागत अनुमान तयार गर्दाको समयमा हेभी मेशिन प्रयोग गर्नुपर्ने जटिल प्रकृतिको कार्य भनी उल्लेख भएको रहेछ भने सम्बन्धित प्राविधिकको सिफारिशमा सार्वजनिक निकायबाट सहमति लिई त्यस्ता मेशिन प्रयोग गर्न सकिने उल्लेख छ । नगरपालिका अन्तर्गत सञ्चालित अधिकांश सडक निर्माण तथा स्तरोन्नतिसँग सम्बन्धित योजनाका उपभोक्ता समितिहरुले डोजर, एक्साभेटर लगायतका हेभी मेशिन प्रयोग गर्ने गरेको पाइए तापनि नियमावलीको व्यवस्था बमोजिम सम्बन्धित प्राविधिकको सिफारिश गराई नगरकार्यपालिकाको कार्यालयबाट सहमति लिएको पाइएन । नियमाबलीको ब्यबस्था अनुरुप कार्य गराउनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

अनुगमन लेखापरीक्षण

५२

(क) सम्परीक्षण :- आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा ३९ र ४० बमोजिम लेखापरीक्षणबाट औंल्याइएका बेरुजू सम्बन्धमा प्रमाण पेश गरी वा नियमित गरी गराई वा असुल उपरगरी फस्यौंट गर्ने पहिलो जिम्मेवारी तथा दायित्व बेरुजूसँग सम्बन्धित जिम्मेवार व्यक्ति तथा आर्थिक कारोबारमा संलग्न पदाधिकारी को हुने उल्लेख छ । कार्यालयले २०७८।७९ सम्मको बाँकी बेरुजु रु.१७ करोड १४ लाख ९ हजार रहेको छ ।

(ख) अद्यावधिक बेरुजुको अवस्थाः यस बुद्दभुमी नगरपालिका, कपिलवस्तु को २०७९।८० सम्मको फस्यौंट गर्न बाँकी बेरुजुको स्थिति देहाय अनुसार रहेको छ । नेपाल लेखापरीक्षण व्यवस्थापन प्रणाली लागू भए पश्चात बेरुजुको संपरीक्षण पनि उक्त प्रणालीबाट नै हुने भएकाले बाँकी बेरुजु संपरीक्षण गर्ने तर्फ कार्यालयको ध्यान जानु पर्दछ ।

सि.नं	गत वर्षसम्मको बाँकी बेरुजू (A)	यो वर्ष संपरीक्षण गरिएको बेरुजू(B)	यो वर्ष कायम बेरुजू(C)	संपरीक्षणबाट कायम बेरुजू(D)	अध्याविधक बाँकी बेरुजू (E=A-B+C+D)
१	१७१४०९००००	०	१६७८२६४०	०	१८८१९१६४०

अनुसूचीहरू

अनुसूची - १

आर्थिक कारोबारको स्थिति

आर्थिक बर्षः २०७९/८०

कार्यालय र स्थान : बुद्दभुमी नगरपालिका, कपिलवस्तु , बुद्धभुमि नगरपालिका , कपिलबस्तु

पद	नाम	कार्यकाल सुरु मिति	कार्यकाल समाप्त मिति
कार्यालय प्रमुख	केशव राज सुवेदी	२०७८-८-१९	२०७९-५-२६
कार्यालय प्रमुख	रमेश गौतम	२०७९-६-४	२०८०-१२-३
कार्यालय प्रमुख	ध्रुव प्रसाद नेपाल	२०८०-१-४	हाल सम्म कार्यरत
लेखा प्रमुख	रेनुराम ज्ञवाली	२०७८-१०-२५	हाल सम्म कार्यरत

बेरुजु वर्गीकरणः

असूल गर्नुपर्ने	अनियमित भएको	प्रमाणका कागजात पेश नभएको	जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा पेश्की
८८८,५१२	११,८२०,४०९	१,६८५,४५३	०	०	२,३८८,२६६
प्रारम्भिक प्रतिवेदनबाट देखिएको बेरुजू रु.					१६,७८२,६४०
प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर फछ्यौंट गरी संपरीक्षण भएको रकम रु.					२०५,८९६
संपरीक्षणबाट थप भएको बेरुजू रु.					०

असूल गर्नुपर्ने	अनियमित भएको	प्रमाणका कागजात पेश नभएको	जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा पेश्की
लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा कायम बेरुजू रु.					१६,५७६,७४४

स्थानीय तह :

गत बर्षको जिम्मेवारी		२००६४८४६०	
आम्दानी		**खर्च**	
संघीय सरकारबाट अनुदान	५५३४०१६१८.८	**चालु खर्च**	५१३९७७८६०.६
प्रदेश सरकारबाट अनुदान	४०९०९०५७	**पूँजीगत खर्च**	३१०४२५३४९
राजश्व बाँडफाँट	१४९८१६७३३.९	**वित्तीय/अन्य व्यवस्था**	३३६७४४८६५.३८
आन्तरिक आय	५४४४७४७३.२८		
अन्य आय	३५४२८७०२५.४		
कुल आय	११५२८६१९०८.३८	**कुल खर्च**	११६११४८०७४.९८
बाँकी मौज्दात		१९२३६२२९३.४	